

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: wokalistyka

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Akademia Muzyczna im.
Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Data przeprowadzenia wizytacji: 8-9.11.2022 r.

Warszawa, 2022 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	25
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	32
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	35
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	44
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	47

5. Załączniki: _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _ 51

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Godek, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Urszula Kryger – ekspert PKA
2. prof. dr hab. Marta Wierzbieniec – ekspert PKA
3. Maria Kożewnikow – ekspert PKA student
4. Piotr Kulczycki – ekspert PKA ds. pracodawców
5. Małgorzata Zdunek – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku wokalistyka prowadzonym w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu (dalej również: Akademia), została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 845/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 września 2022 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej w roku akademickim 2022/2023.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Ocena została zorganizowana w związku z upływem wydanej uprzednio oceny na mocy uchwały nr 238/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „wokalistyka” prowadzonym na Wydziale Wokalnym Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	wokalistyka	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	sztuki muzyczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-----	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-----	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	43	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2053 godz.	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	150 pkt. ECTS	---
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	127 pkt. ECTS	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54 pkt. ECTS	---

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	wokalistyka	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	sztuki muzyczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-----	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	zakres wokalnno-aktorski, zakres pieśniarsko-oratoryjny, zakres śpiew historyczny	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	52	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	zakres wokalnno-aktorski: 1040 godz., zakres pieśniarsko-oratoryjny: 890 godz., zakres śpiew historyczny 892 godz.	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	100 pkt. ECTS	---

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	zakres wokalnno-aktorski: 96 pkt. ECTS, zakres pieśniarsko-oratoryjny 95 pkt. ECTS, zakres śpiew historyczny 96 pkt. ECTS	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	36 pkt. ECTS	---

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni i realizują założoną przez Uczelnię misję służenia sztuce i społeczeństwu poprzez sztukę. Jest ona również zgodna z realizowaną polityką jakości, co potwierdzają przedstawione w dalszej części raportu wyniki analizy stanu faktycznego. Koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinie sztuki muzyczne, do której przyporządkowano oceniany kierunek studiów wokalistyka. Konstrukcja programu studiów jest logiczna i wielowymiarowa, uwzględnia harmonijny rozwój studenta. Daje możliwości zdobycia wiedzy, doświadczenia i praktyki wykonawczej na wszystkich stopniach kształcenia. Jednocześnie jest dostosowana do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego (kulturalnego) miasta i regionu, bowiem została określona we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, do których należą instytucje muzyczne Wrocławia i regionu, takie jak: Opera Wrocławska, Narodowe Forum Muzyki, Międzynarodowy Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju, Klub Muzyki i Literatury we Wrocławiu, Państwowa Szkoła Muzyczna im. R. Bukowskiego we Wrocławiu, Młodzieżowa Akademia Musicalowa Teatru Capitol, Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne, Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych "Mosty Kultury", Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu, Cantores Minores Wratislavienses, Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi Urzędu Miasta Wrocławia, Towarzystwo Młodych Muzyków Wokalistów, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu, Związek Gmin Karkonoskich. Konstrukcja planów studiów i zawartych w nich treści kształcenia dąży do zaplanowania kierunku rozwoju, w którym student na indywidualnych zajęciach ze śpiewu solowego pracuje nad realizacją i interpretacją konkretnego repertuaru, na wykładzie z literatury specjalistycznej oraz *historii muzyki* w aspekcie wykonawczym zgłębia stylistyczne zasady interpretacji utworów i ich dziejowe uwarunkowania, a na wykładzie z *historii sztuki* poznaje szeroki kontekst kulturowy, w którym potrafi osadzić dzieła muzyczne. Zajęcia np. *sceny wokально-aktorskie* oraz *przygotowanie i opracowanie partii* umożliwiają praktyczne zastosowanie zdobytych kompetencji.

Istotnym elementem koncepcji kształcenia jest też indywidualna ścieżka rozwoju studenta (student-centred learning), co znajduje swoje odzwierciedlenie w formach i organizacji zajęć. Oferta dydaktyczna jest modyfikowana by spełniać wysokie standardy jakości kształcenia i jest zgodna z przyjętymi efektami uczenia się.

Program studiów zawiera obok przedmiotów teoretycznych i praktycznych znaczącą liczbę różnorodnych działań artystycznych, poprzez które studenci zdobywają umiejętności, kompetencje i doświadczenie sceniczne. Studenci biorą udział w konkursach, warsztatach, kursach mistrzowskich, koncertach, konferencjach i sympozjach naukowych, pokazach scenicznych i spektaklach operowych, które są prezentowane zarówno na uczelni jak i publiczności miasta i regionu.

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością artystyczną i naukową w dyscyplinie sztuki muzyczne, do której kierunek jest przyporządkowany. Studenci uczestniczą w tej działalności, która rozwija ich artystycznie i intelektualnie oraz podwyższa ich zawodowe kompetencje. Program studiów łączy się z działalnością naukową poprzez rekonstrukcję i rozpowszechnianie

zapomnianych dzieł kompozytorów polskich i zagranicznych, nagrania płytowe i video. W ostatnich latach studenci zrealizowali m.in. następujące projekty:

1. (2017) *Nowy Don Kiszot czyli sto szaleństw* Stanisława Moniuszki – spektakl i płytowa realizacja video; światowa prapremiera pełnej, oryginalnej wersji dzieła,
2. (2018) *Karmaniol* Stanisława Moniuszki – pierwsze wykonanie od czasów wileńskiej prapremiery na 56. Międzynarodowym Festiwalu Moniuszkowskim w Kudowie-Zdroju,
3. (2019) Współczesna prapremiera *Kłótni przez zakład* Karola Lipińskiego – w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego (!) zagrana po ponad 200 latach od pierwszego wystawienia, wykonana i przygotowana przez studentów oraz pedagogów ocenianego kierunku oraz zespół orkiestrowy Wydziału Instrumentalnego (spektakl i DVD),
4. (2020) *Loteria* Stanisława Moniuszki – premiera w wersji koncertowej, w ramach 58. Festiwalu Moniuszkowskiego w Kudowie-Zdroju w wykonaniu studentów kierunku wokalistyka i kierunku instrumentalistyka,
5. (2021) wydanie płyty z utworami Antonia Caldary i Pietra Viokki; Nagranie to światowa premiera nagraniowa oratorium *Apollo in cielo* A. Caldary (materiały nutowe powstały na podstawie faksymile opublikowanych w Internecie) i prapremiera kantaty *Partenza amorosa* P. Viokki. Aktualna, nowoczesna partytura została opracowana na podstawie faksymile wersji kijowsko-berlińskiej, udostępnionej współczesnym prawykonawcom. Dzieło niewykonywane prawdopodobnie od 300 lat.

Koncepcja i cele kształcenia przewidują zajęcia prowadzone w siedzibie Uczelni oraz praktyki i pracę własną studenta poza tą siedzibą. Techniki nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wykorzystywane są w roli wspomagającej (przesyłanie nagrań i dostępnej w formie elektronicznej literatury przedmiotu, mailowe konsultacje w ramach seminarium pracy magisterskiej i innych zajęć metodycznych).

Studia stacjonarnie pierwszego stopnia prowadzone są w zakresie *wokalnym*, natomiast studia drugiego stopnia w 3 zakresach: *wokalno-aktorskim, pieśniarsko-oratoryjnym oraz śpiew historyczny*. Należy przy tym wyróżnić, iż zakres *śpiew historyczny* jest modułem, który nie ma sobie podobnych w żadnej polskiej uczelni. Opracowano i uruchomiono ten program w ramach Zadania 1 projektu POWER „Zintegrowany program rozwoju Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu”. Uruchomiony zakres *śpiew historyczny* obejmuje realizowanie prawidłowej stylistyki, zgodnie z tradycjami wykonawczymi i wiedzą historyczno-muzykologiczną, szczególnie w zakresie literatury wokalnej i wokalno-instrumentalnej dawnych wieków (do XVIII wieku włącznie). Studenci tego zakresu korzystają z instrumentarium zakupionego przez Uczelnię (pianoforte, szpinet, zestaw instrumentów perkusyjnych z epoki), materiałów nutowych, strojów i kostiumów historycznych. Zajęcia w tym zakresie prowadzi wysoko wykwalifikowana kadra nauczycieli akademickich, a program specjalności obejmuje zajęcia specjalistyczne, takie jak: *praca z dawnym instrumentem klawiszowym i strunowym, basso continuo, taniec dawny, dawne temperacje i notacje, podstawy języka łacińskiego*.

Efekty uczenia się w sposób właściwy i trafny dla profilu ogólnoakademickiego, opisują zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganym przez studenta (m.in.: wiedza o realizacji prac artystycznych, zrozumienia kontekstu dyscypliny, umiejętności ekspresji, kreacji artystycznej, improwizacji, komunikacji społecznej, kompetencji społecznych w zakresie uwarunkowań psychologicznych). Uwzględniają także kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności artystycznej i naukowej właściwej dla studiów o profilu ogólnoakademickim.

Efekty uczenia się kształcenia na studiach drugiego stopnia obejmują szeroką znajomość literatury muzycznej i związanych z nią tradycji wykonawczych, wiedzę dotyczącą warsztatu badań teoretyczno-naukowych i wyrażania własnych koncepcji artystycznych w obrębie repertuaru wokalnego związanego z własną specjalnością, poszerzoną wiedzę na temat kontekstu historycznego muzyki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia, gruntowną wiedzę dotyczącą anatomii, fizjologii, higieny aparatu głosowego, szeroką znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych oraz wiedzę dotyczącą muzyki współczesnej w celu kreowania działań artystycznych o wysokim stopniu oryginalności, umiejętność samodzielnego poszerzania i rozwijania wiedzy dotyczącej swej specjalności, podstawową znajomość prawa autorskiego i poszerzoną problematykę dotyczącą finansowych, marketingowych i prawnych aspektów zawodu artysty, umiejętność budowania, pogłębiania i interpretowania obszernego repertuaru w zakresie swojej specjalności, umiejętność konstruowania programów artystycznych, kreowania i realizowania projektów artystycznych, umiejętność prowadzenia projektów o charakterze interdyscyplinarnym, oraz dostosowania ich do rynku pracy.

Efekty uczenia się, zarówno kierunkowe, jak i określone dla zajęć są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne absolwentów studiów pierwszego stopnia odpowiadają 6 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, ukierunkowując studenta na kształtowanie samodzielnego artysty wokalisty zdolnego do dalszego świadomego doskonalenia warsztatu wokально-scenicznego poprzez np. kontynuację nauki śpiewu, kształtowania swojej osobowości, planowanie dalszego zdobywania wiedzy, komunikację z otoczeniem oraz podejmowanie decyzji i odpowiedzialność podczas pracy w zespole. Ze względu na specyfikę kierunku studiów obejmującą przygotowanie do pracy w różnorodnych konfiguracjach zespołowych, specyfikach akustycznych, należy podkreślić kształtowanie wśród studentów umiejętności odnajdywania się w nietypowych, zmiennych warunkach.

Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne absolwentów studiów drugiego stopnia są natomiast zgodne z 7 poziomem PRK i koncentrują się na dążeniu do posiadania, na poziomie profesjonalnym, umiejętności oraz wiedzy zarówno w sferze warsztatowej, jak i komunikacji oraz współpracy ze zróżnicowanymi kręgami artystów oraz odbiorców – niezwykle istotnej dla absolwentów kierunku, oraz przewodzenia i działania w grupie, a także ponoszenia odpowiedzialności za efekty wspólnej pracy. Taki sposób sformułowania efektów uczenia się potwierdza, iż są one specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności artystycznej Uczelni w zakresie sztuk muzycznych. Ponadto należy stwierdzić, iż efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji i odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia skonstruowane są prawidłowo. Dają możliwości rozwoju i pozwalają na harmonijny i wszechstronny rozwój studentom. Są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinie sztuki muzyczne, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością artystyczną i naukową prowadzoną w Uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Studenci biorą udział w pracach naukowych, realizują projekty artystyczne zdobywając umiejętności i doświadczenie, które będzie służyć ich pracy zawodowej. Koncepcja kształcenia umożliwia zdobycie wiedzy, doświadczenia i praktyki wykonawczej w różnych zakresach.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. Efekty uczenia się właściwie opisują obszary wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które osiągają studenci w trakcie procesu uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Innowacyjną ideą jest utworzenie w ramach ocenianego kierunku zakresu *śpiew historyczny*, który stanowi wyróżniającą wartość kształcenia, nie mającą sobie podobnych w żadnej polskiej uczelni. Obejmuje realizowanie prawidłowej stylistyki, zgodnie z tradycjami wykonawczymi i wiedzą historyczno-muzykologiczną, szczególnie w zakresie literatury wokalne i wokalo-instrumentalnej dawnych wieków (do XVIII wieku włącznie). Studenci tego zakresu korzystają z instrumentarium zakupionego przez uczelnię (pianoforte, szpinet, zestaw instrumentów perkusyjnych z epoki), materiałów nutowych, strojów i kostiumów historycznych.

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie sztuki muzyczne. Są również kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się, co potwierdza niżej zaprezentowana analiza stanu faktycznego. W programie studiów pierwszego stopnia oprócz zajęć *śpiew solowy, praca z korepetytorem, czytanie nut głosem, podstawy foniatrii i higieny głosu* znajdują się obowiązkowe zajęcia rozwijające predyspozycje pracy w zespole i umiejętności działania i „obycia” na scenie, bądź estradzie: *śpiew zespołowy, dykcja, etiudy sceniczne, sceny wokalo-aktorskie, praca nad plastyką ciała z elementami tańca, pantomima*. Dopełnieniem edukacji ogólnej są teoretyczne zajęcia specjalistyczne jak np.: *specjalistyczna literatura pieśniarska i oratoryjno-kantatowa, zarys stylistyki muzyki dawnej* i zajęcia ogólnomuzyczne, takie jak: *fortepian, kształcenie słuchu, historia muzyki, analiza dzieła muzycznego, harmonia z ćwiczeniami*. Obowiązkowymi zajęciami są także

metodologia pisanie pracy dyplomowej, promocja i marketing dóbr kultury lub nowoczesne metody i narzędzia zarządzania karierą, historia sztuki i psychologia twórczości, język włoski, fonetyka języków obcych. Program studiów uzupełniają zajęcia wybieralne z listy przedmiotów ogólnouniversyteckich, oraz *wychowanie fizyczne i projekty artystyczne/praktyka estradowa.*

Na studiach drugiego stopnia zajęcia kierunkowe *śpiew solowy* zakładają wyższy poziom rozwoju artysty wokalisty, dając możliwość specjalizacji głosu w wybranym repertuarze na jednym z trzech zakresów: *pieśniarsko-oratoryjnym, wokalnno-aktorskim, oraz śpiewie historycznym.* Ujęte w planach studiów zajęcia ściśle związane są ze specyfiką poszczególnych zakresów. Zakres *pieśniarsko-oratoryjny* obejmuje m.in.: *zespoły wokalnno-instrumentalne, seminarium kameralistyki słowiańskiej, seminarium kameralistyki zachodnioeuropejskiej, recytatyw barokowy, śpiew a'vista, literaturę specjalistyczną.* Zakres *wokalnno-aktorski* natomiast – *przygotowanie muzyczne partii, opracowanie sceniczne partii, realizację recytatywów, specjalistyczną literaturę operową, sceny aktorskie, ruch sceniczny z elementami charakteryzacji i makijażu.* Najszerszą ofertę zajęć zawiera program zakresu *śpiew historyczny* obejmujący takie przedmioty jak: *śpiew solowy historyczny, śpiew mistrzowski, praca z instrumentem klawiszowym, praca z lutnią/gambą, zespoły wokalne, kameralne zespoły mistrzowskie, taniec dawny z elementami aktorstwa, taniec mistrzowski, dawne notacje/czytanie partytur, literatura specjalistyczna, bas cyfrowany, chorał gregoriański, retoryka i zdobnictwo, specjalistyczne kształcenie słuchu, łacina.*

Innymi zajęciami obowiązkowymi dla wszystkich zakresów na ocenianym kierunku są: *metodologia pisanie pracy dyplomowej, promocja i marketing dóbr kultury* oraz przedmiot humanistyczny od roku akademickiego 2022-2023 do wyboru (*muzyka a humanistyka, historia estetyki, psychologia muzyki*) w wymiarze 60 godzin i 5 punktów ECTS.

Treści programowe uwzględniają dostępną wiedzę z zakresu wokalistyki, czemu dowodzi aktywność artystyczna i badawcza nauczycieli akademickich oraz doskonalenie ich warsztatu merytorycznego i metodycznego.

Treści programowe zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy, studenci wykorzystują je występując w projektach artystycznych na terenie Uczelni i poza nią - w koncertach, przedstawieniach operowych, a także uczestnicząc w działalności naukowej prowadzonej w Uczelni poprzez rekonstrukcję i rozpowszechnianie zapomnianych dzieł kompozytorów polskich i zagranicznych (nagrania płytowe i video).

Treści programowe, realizacja programu studiów, formy zajęć, liczba punktów ECTS i efekty uczenia się są ujęte w sylabusach, które są skrupulatnie i prawidłowo opisane. Sylabusy są przygotowane w ujednoliconej formie przez co są czytelne i zrozumiałe.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zajęcia prowadzone są w cyklu tygodniowym, dwutygodniowym i projektowym. Studia pierwszego stopnia trwają 3 lata (6 semestrów), a realizacja programu studiów zapewnia studentowi uzyskanie 180 punktów ECTS. Studia drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry) i w tym czasie student uzyskuje 120 punktów ECTS. W ramach programu studiów studenci realizują zajęcia obowiązkowe, do wyboru i dodatkowe (fakultety, projekty artystyczne, praktyki estradowe).

Ujęta w planie studiów liczba punktów ECTS określona dla zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i jest zgodna z wymaganiami. Dla studiów pierwszego stopnia wynosi ona 150 pkt ECTS, natomiast dla studiów

drugiego stopnia 100 pkt ECTS, co zapewnia spełnienie warunku określonego dla studiów stacjonarnych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Trafność doboru oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych (wykłady, zajęcia indywidualne z elementami tutoringu, seminaria, ćwiczenia indywidualne, ćwiczenia z zastosowaniem elementów metod case teaching i peer learning), a także sekwencja zajęć dydaktycznych zawarta w planie studiów jest logiczna i właściwa, co zapewnia osiągnięcie przez studentów określonych dla kierunku wokalistyka efektów uczenia się.

Plan studiów umożliwia ponadto wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Realizując zajęcia dodatkowe – wybrane fakultety, projekty artystyczne i realizacja praktyk estradowych, student uzyskuje odpowiednio na studiach pierwszego – 54 pkt. ECTS, natomiast na studiach drugiego stopnia 36 pkt ECTS. Z bogatej oferty przedmiotów fakultatywnych student dobiera te, które uzna za istotne pod kątem poszerzania swoich zainteresowań, doskonalenia określonych kompetencji bądź przygotowania do zmiany ścieżki kształcenia.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane z zakresem twórczych prac artystycznych prowadzonych w Uczelni oraz działalności naukowej Akademii w dyscyplinie sztuki muzyczne, do której został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS (ponad 50% punktów ECST określonych dla programu studiów).

Program studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych, którym przyporządkowano właściwą liczbę punktów ECTS. Od roku akademickiego 2022-2023 studenci mogą wybierać spośród zajęć: *muzyka a humanistyka*, *historia estetyki*, *psychologia muzyki*. Elementem wykształcenia humanistycznego są także zajęcia *historia sztuki* oraz *psychologia twórczości*.

Plan studiów nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyjątek stanowią zajęcia z łaciny. Techniki e-learningu wykorzystywane są jedynie w roli wspomagającej proces kształcenia.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Zarówno metody, jak i formy kształcenia są dobierane indywidualnie dla danych zajęć. Opierając się na własnym doświadczeniu, nauczyciele akademicy dokonują wyboru metod tradycyjnych (wykład, seminarium, zajęcia indywidualne w relacji „mistrz-uczeń” itp.) i nowych metod kształcenia, np. problem based learning (przykładowo: poszukiwanie rozwiązania konkretnego problemu technicznego w repertuarze opracowywanym na indywidualnych zajęciach), design thinking (przykładowo: projekty realizowane w ramach pokazów scenicznych), peer learning (przykładowo: tworzenie okazji do wzajemnej oceny własnych działań np. w ramach zajęć/projektów scenicznych). Nauczyciele akademicy prowadząc zajęcia wykładowe, wykorzystują elementy interaktywne, sprzyjające procesowi osiągania i weryfikowania efektów uczenia się. W doborze metod kształcenia uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Wskazany dobór metod kształcenia stymuluje studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Jedną z metod kształcenia wykorzystywanych w ramach kształcenia na kierunku wokalistyka są warsztaty i kursy mistrzowskie prowadzone przez wybitnych artystów, specjalistów w dziedzinie wokalistyki.

Uczelnia realizuje program „Mistrzowie Dydaktyki”, który polega na tym, że wybrani nauczyciele akademicki delegowani są do uczelni zachodnich, gdzie zapoznają się z nowymi praktykami dydaktycznymi, które przenoszą na pracę ze studentami uczelni macierzystej. Program realizowany jest od 3 lat, w tym czasie wzięło w nim udział 10 dydaktyków kształcących w ramach ocenianego kierunku wokalistyka, każdy z nich szkolił od 1 do 3 studentów. W sumie objętych programem było 25 studentów.

Na uwagę zasługują zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Uczelnia zapewnia naukę języków obcych ze szczególnym uwzględnieniem terminologii muzycznej, realizowaną w wymiarze 180 godzin dla lektoratu *języka włoskiego*, 120 godzin dla drugiego wybranego języka obcego oraz obowiązkową *fonetykę języka francuskiego* (w wymiarze 16 godzin), *hiszpańskiego* (w wymiarze 14 godzin) i *rosyjskiego* (w wymiarze 30 godzin). Doskonalenie umiejętności w zakresie języków obcych znacząco ułatwia studentom korzystanie z obcojęzycznej literatury specjalistycznej, aktywne i świadome uczestnictwo w warsztatach i lekcjach mistrzowskich prowadzonych przez zagranicznych wykładowców oraz wymianę doświadczeń z kolegami z innych stron świata.

Kształcenie na kierunku pogłębia znajomość języków obcych przez studentów zarówno w celu doskonalenia komunikowania się w wybranym nowożytnym języku obcym jak i poszerzania zakresu znajomości terminologii muzycznej, a także poprawnej fonetycznej realizacji warstwy tekstowej (i zrozumienia) utworów. Należy również wskazać, iż w związku ze specyfiką zakresu śpiew historyczny, student obowiązkowo realizuje podstawy łaciny.

Korzystanie z obcojęzycznego repertuaru i literatury specjalistycznej, nauka wybranych języków obcych, możliwość realizacji zajęć w różnych językach, planowane i realizowane wyjazdy i inicjatywy o randze międzynarodowej pozwalają na stwierdzenie, iż metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia.

Indywidualizacja kształcenia realizowana systematycznie w ramach wielu zajęć na kierunku umożliwia bardzo dokładne i pogłębione rozpoznanie potrzeb każdego studenta. Specyfika prowadzonego kierunku oraz dobór metod kształcenia wykorzystywanych przy kształceniu wokalistów umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Zgodnie z Regulaminem Studiów dopuszcza się możliwość odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów (IOS). Ponadto student posiadający orzeczenie o niepełnosprawności ma prawo do realizacji programu studiów w warunkach dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności. Warunkiem ubiegania się o uwzględnienie szczególnych warunków dostosowanych do rodzaju i stopnia niepełnosprawności jest złożenie wniosku zawierającego wykaz szczególnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością, której szczególne potrzeby są uwzględniane w miarę możliwości sprzętowych (w tym komputerowych i posiadanego specjalistycznego oprogramowania) i uwarunkowań architektonicznych Akademii. Uczelnia jest także właściwie przygotowana na pomoc studentom z niepełnosprawnościami, którzy otrzymują wsparcie na poziomie ogólnouczelnianym (m.in. poprzez działanie Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych), jak i wybranego zakresu studiów (tworzenie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia – modyfikacja kolejności i sposobu przyswajania treści programowych, rozszerzanie możliwych form wykazywania się przez studenta opanowanym zakresem wiedzy).

Program studiów nie uwzględnia praktyk zawodowych.

Praktyki estradowe realizowane są natomiast na terenie Uczelni (spektakle operowe i koncerty) oraz w instytucjach muzycznych współpracujących z Akademią i regionie, a nadzór nad nimi mają nauczyciele akademicy i władze Wydziału. Studenci mają możliwość zaprezentowania umiejętności nabytych w ramach takich zajęć jak: *śpiew zespołowy, zespoły wokalne i wokalnoinstrumentalne, opracowanie oratoriów i kantat, seminaria kameralistyki zachodnioeuropejskiej i słowiańskiej, dykcja, pantomima, praca nad plastyką ciała z elementami tańca, etudy sceniczne, sceny aktorskie, przygotowanie muzyczne i opracowanie sceniczne partii*, w czasie publicznych recitali wokalnych, egzaminów, koncertów klasowych oraz pokazów estradowych i scenicznych.

Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Harmonogram realizacji programu studiów, forma i organizacja zajęć, a także nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Organizacja procesu nauczania i uczenia się obejmuje zajęcia prowadzone w siedzibie Uczelni (wyjątek stanowią zajęcia z łaciny) oraz praktyki estradowe i pracę własną studenta poza tą siedzibą. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Analiza harmonogramu zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku potwierdza uwzględnienie zasad higieny procesu nauczania. Zajęcia dydaktyczne są równomiernie rozłożone w planie zajęć. Jednostka zapewnia studentom właściwe wsparcie ze strony nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów także poza zajęciami dydaktycznymi. Pozytywnie należy ocenić dbałość Uczelni o rozwój poczucia samodzielności i autonomiczności każdego ze studentów, co sprzyja indywidualnemu rozwojowi artystycznemu i naukowemu studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności artystycznej Uczelni w tej dyscyplinie. Program studiów jest bogaty, zapewnia studentom możliwości rozwoju, zdobycia wiedzy, umiejętności i kompetencji. Zajęcia prowadzone są zgodnie z najnowszymi praktykami dydaktycznymi. Studenci korzystają z szerokiej listy zajęć fakultatywnych. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Realizacja praktyk estradowych potwierdza i weryfikuje efekty uczenia się. Koncerty, spektakle operowe, nagrania i inne projekty artystyczne, w których biorą udział studenci, potwierdzają ich wiedzę, umiejętności i kompetencje nabyte podczas zajęć.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności artystycznej.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Doskonale opracowane są sylabusy, ich ujednolicona forma sprawi, że są czytelne i zrozumiałe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Możliwość rozwoju wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów poprzez udział w zajęciach wykraczających poza program studiów ocenianego kierunku. Studenci, kierując się swoimi zainteresowaniami, czy aspiracjami zawodowymi, mogą za zgodą osób odpowiedzialnych za prowadzenie kształcenia na ocenianym kierunku (zgodą Dziekana), uczestniczyć w ponadprogramowych (tj. niebędących częścią programu studiów), bezpłatnych, fakultatywnych zajęciach prowadzonych w Uczelni.

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Egzaminy wstępne odbywają się w formie konkursowej. Kandydata na studia pierwszego stopnia obowiązuje trzyetapowy egzamin (I etap - Śpiew solowy, II etap - Kształcenie słuchu, III etap – Rozmowa kwalifikacyjna), na którym wymagana jest wiedza i kompetencje w zakresie szkoły muzycznej II stopnia. O przyjęciu na studia decydują: suma punktów, która określa kolejność miejsc na liście kandydatów oraz limit miejsc ustalony przez Rektora. Na studia drugiego stopnia egzamin wstępny jest dwuczęściowy, jednoetapowy (śpiew solowy i rozmowa kwalifikacyjna), a podczas egzaminów przy obliczaniu punktów stosuje się mnożniki w zależności od zakresu studiów.

Tak określone warunki należy uznać za bezstronne i zapewniające kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Zostały one również formalnie przyjęte i opublikowane.

Ze względu na fakt, iż metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku wokalistyka jedynie pomocniczo warunki rekrutacji na studia nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Wobec np. prowadzonych w formie online zajęć z łaciny rekomenduje się jednak rozszerzenie warunków rekrutacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów.

Uczelnia posiada sprzęt i możliwości techniczne do kształcenia na odległość, ale nie wykorzystuje ich, gdy nie ma takiej potrzeby. Egzaminy na studia artystyczne powinny być przeprowadzane stacjonarnie ze względu na charakterystykę oceny występu artystycznego, który jedynie w produkcji live jest weryfikowalny.

Warunki potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określono w Regulaminie Potwierdzania Efektów Uczenia się w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, a także w uchwale nr 47/2019 Senatu Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 25 września 2019 r. Zapewniają one możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów. Procedura wymaga przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, którego szczegółowy opis znajduje się w Regulaminie Studiów.

Ostateczną i kompleksową ocenę osiągnięcia przez studenta postulowanych efektów uczenia się umożliwia egzamin dyplomowy. Zasady i warunki dyplomowania studentów zostały opisane w Regulaminie Studiów. W myśl ogólnych założeń – pracę artystyczną student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela przedmiotu głównego, pod opieką którego powstaje także pisemna praca dyplomowa. Czuwa on ponadto nad procesem przygotowania studenta do egzaminu dyplomowego. Piecza nad przygotowaniem pisemnej pracy dyplomowej oraz przygotowaniem do egzaminu dyplomowego może zostać powierzona także innemu opiekunowi spośród uprawnionych nauczycieli. Proces dyplomowania prowadzony jest na podstawie pracy artystycznej (recitalu) i dyplomowej pracy pisemnej. Praca artystyczna na studiach pierwszego stopnia obejmuje jeden solowy recital wokalny, natomiast na studiach drugiego stopnia odpowiednio:

1. dla zakresu pieśniarsko-oratoryjnego – dwa recitale: tematyczny i przekrojowy,
2. dla zakresu wokально-aktorskiego – recital przekrojowy i partia operowa,
3. dla zakresu śpiew historyczny – recital wokalny.

Ostateczny wynik studiów stanowi średnia arytmetyczna następujących ocen:

4. średnia arytmetyczna wszystkich ocen i zaliczeń ze stopniem uzyskanych w toku studiów,
5. ocena z pracy artystycznej – recitalu dyplomowego (w przypadku studiów drugiego stopnia – dodatkowo ocena z udziału w dyplomowym spektaklu operowym),
6. ocena z dyplomowej pracy pisemnej,
7. ocena z egzaminu dyplomowego.

Na podstawie powyższych informacji należy stwierdzić, iż zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, a także zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Szczegółowe kryteria, formy i zakres merytoryczny podlegający weryfikacji i ocenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się z poszczególnych zajęć są opisane w sylabusach. Zakres i stopień osiągnięcia efektów uczenia się

uzyskanych przez studentów jest weryfikowany na wiele sposobów. Główne sposoby weryfikacji efektów uczenia się to egzamin dyplomowy, egzamin ustny, kolokwium, wypowiedź ustna w trakcie zajęć dydaktycznych. Formy oceniania końcowych efektów uczenia się stanowią: egzamin przeprowadzany komisyjnie (np. egzaminy semestralne z przedmiotu głównego, egzaminy dyplomowe), egzamin, zaliczenie ze stopniem, zaliczenie.

System sprawdzania i oceniania stosowany na kierunku zapewnia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Stosowane metody sprawdzania i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Prace etapowe są oceniane w celu upewnienia się co do realizacji efektów uczenia się, a wyniki są przekazywane studentowi. W przypadkach spornych student ma prawo do odwołania się od oceny.

W sposobie weryfikacji i oceny częściowych efektów uczenia się, osiąganych przez studentów w trakcie całego cyklu kształcenia, nacisk kładziony jest na sprawdzenie wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych. W procesie kształcenia, weryfikacja osiąganych kolejno efektów uczenia się, następuje poprzez oceny cząstkowe prac etapowych, kolokwium, testów i zadań, referatów oraz prezentacji scenicznych. Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, praktyki estradowe, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia artystyczne i naukowe, a także udokumentowana działalność artystyczna absolwentów potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W Uczelni obowiązuje Kodeks Etyki Pracownika, Kodeks Etyki Studenta oraz Kodeks Etyki Doktoranta Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Analiza stanu faktycznego wykazała, iż sytuacje konfliktowe i nieetyczne zachowania studentów występują bardzo rzadko i są rozwiązywane na poziomie relacji interpersonalnych nauczycieli i studentów, bez konieczności korzystania rozwiązań prawnych.

Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry. Studentów obowiązuje semestralny system zaliczeń i egzaminów. Wyniki zaliczeń i egzaminów wpisywane są do systemu elektronicznego (indeks elektroniczny VERBIS). Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń ze wszystkich zajęć określonych w programie studiów, potwierdzone wpisami w protokole egzaminu/zaliczenia, otrzymanie ocen co najmniej dostatecznych ze wszystkich egzaminów i zaliczeń z oceną przewidzianych w programie studiów danego semestru oraz uzyskanie przez studenta liczby punktów ECTS przypisanej przedmiotom wskazanym w deklaracji, w tym wszystkich punktów przypisanych zajęciom obowiązkowym w danym semestrze.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Na ich podstawie można przeanalizować metody i narzędzia zastosowane przez studenta, jak również kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego (np. podczas poszukiwań źródeł artykułów naukowych zagranicznych i ich wykorzystania w pracy). W celu weryfikacji osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych przeprowadzane są okresowe – ustne i pisemne – testy sprawdzające. Istnieje również możliwość przygotowywania zainteresowanych studentów do egzaminów mających na celu uzyskanie zewnętrznych certyfikatów językowych. Stosowane metody weryfikacji umożliwiają zatem sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia, w tym języka specjalistycznego.

Metody weryfikacji umożliwiają ponadto sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności artystycznej i naukowej lub udziału w tej działalności. Należy przy tym wskazać na specyficzną dla kształcenia realizowanego w zakresie dyscypliny sztuki muzycznej weryfikację kompetencji studentów podczas publicznych koncertów, recitali, wydarzeń artystycznych oraz sesji naukowych. Pozwala ona na ocenę istotnych kompetencji studentów, wśród których obok kompetencji wokalnych należy wskazać odporność na stres i umiejętność wykorzystania wiedzy z zakresu metodologii prowadzenia badań naukowych.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Podczas wizytacji zespół dokonał przeglądu prac etapowych z 6 zajęć prowadzonych na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Tematyka prac etapowych była zgodna z sylabusami, a zasady ich oceny zostały czytelnie podane studentom. Informacja zwrotna o wynikach efektów uczenia się nie budziła zastrzeżeń. Zespół oceniający dokonał także przeglądu tematów prac pisemnych z ostatnich trzech lat studiów oraz ocenił 12 wybranych losowo prac licencjackich i magisterskich. Tematyka pisemnych prac dyplomowych uwzględnia treści programowe związane z kierunkiem studiów i zakresem specjalności. Opinie opiekunów prac i recenzentów są zasadne i szczegółowo uzasadniają wystawione oceny. Zespół potwierdził wysoki poziom prac dyplomowych i zasadność wystawionych ocen. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny, do których kierunku jest przyporządkowany. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały przedstawione w załączniku 3 do niniejszego raportu.

Studenci zdobywają osiągnięcia artystyczne w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany zdobywając sukcesy na konkursach w kraju i za granicą. Również zespoły studenckie występują na różnych estradach Wrocławia, Polski, a także poza krajem, podczas festiwali o charakterze przeglądu lub konkursu. Sukcesy studentów i zespołów odnotowywane są na stronie internetowej Akademii.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Egzaminy na studia odbywają się w trybie konkursowym, są spójne i przejrzyste. Ich warunki umożliwiają właściwy dobór kandydatów.

Zaliczanie semestrów, zasady i warunki dyplomowania określa Regulamin Studiów. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji

i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności artystycznej lub udział w tej działalności. Weryfikacja efektów uczenia się przebiega na podstawie zaliczeń, egzaminów, dyplomów, działań artystycznych i naukowych oraz praktyk estradowych realizowanych przez studentów.

Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia artystyczne, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Studenci są współautorami publikacji naukowych (wydawnictwa audio video), ponadto posiadają liczne osiągnięcia artystyczne (nagrody na konkursach wokalnych, koncerty i przedstawienia operowe) w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Skuteczne rozwiązania przyjęte w ramach procedury przyjęć na studia, weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczania poszczególnych semestrów i lat oraz procesu dyplomowania skutkują udokumentowanymi, regularnymi osiągnięciami studentów i absolwentów. Tylko wśród przedsięwzięć naukowych/artystycznych oraz sukcesów studentów w ostatnim roku wskazać można na następujące nagrody oraz debiuty operowe/koncertowe: Grand Prix: Międzynarodowy Konkurs New Art Stars (Hiszpania-Kazachstan), nagroda „Młode Talenty” za sukces artystyczny w roku 2021 od Dolnośląskiego Klubu Kapitału, II nagroda: 2. Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Moniki Swarowskiej-Walawskiej, III nagroda: IX International Jean Sibelius Vocal Competition (Finlandia), III nagroda: Ogólnopolski Konkurs Wokalny im. R. Tesarowicza, debiuty: Teatro Real de Madrid, Opera National de Paris, Bayerische Staatsoper w Monachium, Royal Opera House w Londynie, debiuty: Teatr Wielki-Opera Narodowa w Warszawie, Warszawska Opera Kameralna, Opera Wrocławska, debiuty: Wiener Staatsoper, Rossini Opera Festival, debiut: Teatr Wielki-Opera Narodowa w Warszawie, debiut: Opera Wrocławska.
2. Analiza osiągnięć studentów, takich jak m.in. wysoki poziom prac dyplomowych, artystycznych występów publicznych (w tym opublikowanych nagrań CD i DVD), funkcjonowania absolwentów ocenianego kierunku na rynku pracy, itp., pozwalają jednoznacznie uznać, że sposób zapewniania jakości kształcenia jest godny naśladowania. Wprowadzone zasady i rozwiązania są skuteczne i mogą stanowić wzorzec o cechach uniwersalności.

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku wokalistyka w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, legitymują się udokumentowanym, aktualnym dorobkiem artystycznym, naukowym, jak i bogatym doświadczeniem zawodowym w zakresie dyscypliny sztuki muzyczne, do której kierunek został przyporządkowany. Działalność kadry jest

systematycznie dokumentowana w corocznych sprawozdaniach z działań Katedry Wokalistyki i Wydziału Wokalnego. Dokumentacja jest archiwizowana osobiście przez pracowników, a informacje dotyczące osiągnięć artystycznych/naukowych i dydaktycznych nauczycieli akademickich są publikowane na stronie internetowej Uczelni w zakładce *Nasze sukcesy*. *Śpiew solowy* - stanowiący fundamentalne zajęcia na ocenianym kierunku studiów prowadzony jest jako zajęcia indywidualne, głównie przez znakomitych artystów, uznanych w kraju i na arenie międzynarodowej, jak i przez młodych śpiewaków, którzy pod okiem doświadczonych nauczycieli akademickich rozwijają swoje umiejętności pedagogiczne. Nauczyciele akademicy zapraszani są także do jury różnego rodzaju konkursów, również o zasięgu międzynarodowym. Wielu posiada bogaty dorobek artystyczny/naukowy i dydaktyczny uhonorowany licznymi odznaczeniami oraz nagrodami. Nauczyciele akademicy ocenianego kierunku są promotorami i recenzentami prac doktorskich, recenzentami postępowań habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie tytułu profesora. Prowadzą warsztaty i kursy mistrzowskie w Polsce i poza granicami kraju, współpracują z innymi wyższymi uczelniami artystycznymi i szkołami muzycznymi II stopnia, stowarzyszeniami, a także prywatnymi osobami zapraszającymi do poprowadzenia wykładów lub kursów. Do najważniejszych wydarzeń tego typu należą m.in. Kursy Wokalne. W 2022 roku miała miejsce czterdziesta edycja tego typu działań. Kurs Interpretacji Muzyki Oratoryjnej w 2022 roku odbył się już po raz czterdziesty siódmy. Realizowany jest także Kurs Metodyczny dla Nauczycieli Śpiewu Solowego. W ostatnich latach zorganizowano także trzy różne konferencje naukowe, w tym z cyklu: *Muzyka Oratoryjna i Kantatowa w aspekcie praktyki wykonawczej*. W 2022 roku odbyła się jej czterdziesta dziewiąta edycja.

Na kierunku wokalistyka zajęcia prowadzi 29 nauczycieli akademickich, 10 osób, które zaangażowane są również w proces kształcenia na innych kierunkach prowadzonych na Uczelni oraz 33 współpracowników. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne posiadają odpowiednie merytoryczne kwalifikacje, związane także ze specyfiką prowadzonych zajęć, co w połączeniu z ich aktywnością artystyczną i sukcesami w dyscyplinie sztuki muzyczne umożliwia prawidłową realizację zajęć i pozwala studentom nabywać zarówno kompetencji artystycznych, jak i badawczych

Wśród 29 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku wokalistyka: 6 osób posiada tytuły profesora, 7 osób – stopień doktora habilitowanego, 5 osób – stopień doktora i 11 osób – tytuł zawodowy magistra. Proporcje liczebności kadry prowadzącej zajęcia w stosunku do liczby studentów są wyróżniająco dobre, bowiem na pracownika dydaktycznego przypada 3 studentów. Pozwala to na prawidłową, wzorcową wręcz realizację procesu dydaktycznego.

W ostatnich pięciu latach siedmiu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało kolejne kwalifikacje. Szczególnie widoczny jest wzrost liczby kadry o najwyższych kwalifikacjach, tj. posiadającej tytuł profesora i stopień doktora habilitowanego, co znacząco wpływa na zapewnienie najwyższej jakości kształcenia. Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne, wzbogacone często wieloletnim, własnym doświadczeniem na płaszczyźnie działań edukacyjnych. Większość z tych osób może poszczycić się znaczącymi osiągnięciami w tym obszarze – w postaci sukcesów swoich wychowanków. Wywołana pandemią koronawirusa konieczność prowadzenia działalności dydaktycznej w formule on-line spowodowała, że na ocenianym kierunku zostały wprowadzone zasady, instruktaże i fachowa pomoc techniczna, informacyjna oraz informatyczna w zakresie kształcenia na odległość, co zapewniło prawidłową realizację zajęć.

Zajęcia dydaktyczne zostały odpowiednio przydzielone poszczególnym nauczycielom akademickim z uwzględnieniem specyfiki zajęć i indywidualnych osiągnięć tych osób. Prawidłowe, zgodne

z wymaganiami w tym zakresie jest godzinowe obciążenie poszczególnych nauczycieli akademickich, zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Przekroczone są co prawda minimalne obciążenie godzinowe, wynikające z zatrudnienia etatowego, ale w dopuszczalnej normie godzin nadliczbowych, przydzielanych za zgodą pracownika. Umożliwia to w pełni właściwą realizację zajęć. W czasie konieczności stosowania trybu kształcenia na odległość przydziały czynności nie uległy zmianie, a wykorzystanie odpowiednich narzędzi i środków – przy właściwym obciążeniu godzinowym, pozwoliło na prawidłowe prowadzenie tego typu zajęć. Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest na bieżąco kontrolowana poprzez hospitacje, ankiety studenckie, arkusze oceny nauczyciela akademickiego oraz dokumentowana poprzez prowadzoną sprawozdawczość, zawierającą także nagrania.

Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w drodze konkursu, jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przy doborze nauczycieli akademickich uwzględniany jest w szczególności dorobek artystyczny/naukowy, doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne. Wysokie kompetencje nauczycieli akademickich potwierdzają wyniki przeprowadzonych przez zespół oceniający hospitacji zajęć dydaktycznych: eksperci przeprowadzili hospitacje 8 zajęć (w tym 5 na studiach pierwszego stopnia oraz 3 na studiach drugiego stopnia), podczas których nauczyciele akademicy wykazali się bardzo dobrym przygotowaniem merytorycznym, zdecydowana większość z nich posiada duże doświadczenie dydaktyczne. Należy także podkreślić wysoki poziom prowadzonych zajęć oraz pełną zgodność ich tematyki z treściami programowymi zawartymi w sylabusach poszczególnych zajęć.

Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych, dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem na odległość. Zapewnione jest w tym zakresie odpowiednie wsparcie techniczne, a stopień zadowolenia osób prowadzących zajęcia dydaktyczne jest monitorowany i w miarę możliwości doskonalony. Przygotowanie do prowadzenia dydaktyki z zastosowaniem metod i środków kształcenia na odległość dotyczy także realizacji zaliczeń i egzaminów. Nad właściwym przebiegiem tego typu działań systematyczną kontrolę sprawują władze Uczelni. Troską władz Jednostki jest zapewnienie ciągłości pokoleniowej nauczycieli akademickich, warunkującej stabilną strukturę kadrową, pozwalającą realizować długoterminowe cele sformułowane w strategii rozwoju. Polityka kadrowa na kierunku wokalistyka jest częścią polityki kadrowej Uczelni; dotyczy zarówno awansowania zatrudnionych pracowników, jak i pozyskiwania nowej kadry w zależności od zmian w planach studiów, bądź ruchu kadrowego. Zatrudnienia odbywają się zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu Uczelni.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku brali udział m.in. w warsztatach metodycznych „Mistrzowie Dydaktyki” czy tzw. szkoleniach miękkich: *Jak uczyć i motywować studentów*, *Komunikacja i praca ze studentem w kryzysie psychicznym*. Członkowie kadry sami są często metodykami; prowadzą szkolenia, działają jako konsultanci i jurorzy w konkursach o randze krajowej oraz międzynarodowej, są autorami i współautorami podręczników i wydawnictw specjalistycznych, np. cyklu publikacji pt. „ŚPIEW - historia - praktyka – pedagogika”.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne są oceniani przez studentów z zakresu oraz jakości spełniania obowiązków związanych z kształceniem, poprzez regularną ankietyzację. Ocenie jakości kształcenia służą także hospitacje, z których sporządzane są protokoły.

Prowadzone są także okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, które odbywają się co cztery lata. Ocenie podlega zarówno aktywność artystyczna/naukowa pracownika, jak i jego działalność dydaktyczna. Wyniki okresowej oceny nauczycieli akademickich, wnioski z hospitacji oraz oceny dokonywane przez studentów są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i budowania ich indywidualnych ścieżek rozwoju. Zarówno opinie studentów, jak i wyniki hospitacji są uwzględniane w ocenie okresowej nauczycieli akademickich. Sam dobór nauczycieli akademickich jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych okresowo z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przy doborze kadry uwzględniany jest w szczególności dorobek artystyczny i naukowy oraz doświadczenie kandydata na nauczyciela akademickiego oraz jego ewentualne osiągnięcia dydaktyczne. Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zapewnione jest właściwe wsparcie techniczne, jak również monitorowany jest stopień zadowolenia nauczycieli akademickich z funkcjonowania stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, a wyniki monitorowania są wykorzystywane w doskonaleniu tego procesu. Prowadzona polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry, która realizuje zajęcia dydaktyczne na najwyższym poziomie, sprzyja stabilizacji zatrudnienia, kreuje warunki pracy motywujące zatrudnioną kadrę do własnego rozwoju i wszechstronnego doskonalenia zawodowego. Wspieranie rozwoju kadry badawczo-dydaktycznej przez Uczelnię odbywa się m.in. poprzez finansowanie lub dofinansowywanie udziału nauczycieli akademickich w krajowych i zagranicznych konferencjach, sesjach i seminariach naukowych, w krajowych i zagranicznych festiwalach, konkursach, koncertach. Wspierana jest także działalność wydawnicza pracowników ocenianego kierunku, co dotyczy zarówno publikacji naukowych, jak i nagrań oraz wydań płyt CD. Uczelnia stwarza też nauczycielom akademickim możliwość współpracy z ośrodkami zagranicznymi, zwłaszcza w ramach wymiany międzynarodowej, a także wspiera ich działalność organizacyjną związaną z przedsięwzięciami naukowymi i artystycznymi przeprowadzanymi w ramach poszczególnych katedr.

Polityka kadrowa umożliwia rozwiązywanie konfliktów, obejmuje zasady reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, a także wszelkie formy dyskryminacji czy przemocy. Uwzględnione są również formy pomocy ewentualnym ofiarom działań przemocowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku wokalistyka prowadzonym w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, legitymują się udokumentowanym, aktualnym dorobkiem artystycznym, naukowym, jak i bogatym doświadczeniem zawodowym w zakresie dyscypliny sztuki muzyczne, do której kierunek został przyporządkowany. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje i doświadczenie dydaktyczne, w tym związane z kształceniem na odległość. Przydział zajęć oraz

obciążenie godzinowe osób prowadzących zajęcia nie budzą zastrzeżeń. Ocena kadry dokonywana jest systematycznie poprzez hospitacje zajęć, ankietyzację oraz ocenę okresową. Kontroli podlegają także zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są właściwe. Uczelnia udziela wsparcia kadry dydaktycznej, zarówno w aspekcie indywidualnego rozwoju poszczególnych osób, jak i systemowo - np. w kontekście działań prowadzonych w formule on-line. Prowadzona polityka kadrowa zapewnia nie tylko właściwą realizację procesu kształcenia, ale uwzględnia aspekt indywidualnego doskonalenia zatrudnionych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz kontekst reagowania na wszelkie konflikty, zagrożenia bezpieczeństwa, itp.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Rozwój i doskonalenie kompetencji kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku poprzez udział nauczycieli akademickich w programie Masters of Didactics, którego celem jest podnoszenie kompetencji kadry w zakresie wykorzystania nowoczesnych, innowacyjnych metod nauczania. Korzystając z doświadczeń partnerów międzynarodowych w ramach projektu wdrażane są nowe rozwiązania w zakresie tutoringu ukierunkowane na wspieranie wybitnie uzdolnionych, a także mniej utalentowanych studentów.

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce dydaktyczne, a także środki służące prowadzeniu działalności artystycznej, jak również zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności artystycznej i naukowej lub udział w tej działalności. Infrastruktura jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności artystycznej oraz naukowej.

Infrastruktura, w ramach której działa oceniany kierunek jest integralną częścią całej Uczelni. Jej podstawą jest kampus, składający się z sześciu budynków tworzących systemową całość. W jego obrębie znajdują się pomieszczenia i przestrzenie stanowiące bazę dydaktyczną i naukową służącą realizacji zajęć dydaktycznych oraz działalności naukowej oraz artystycznej ocenianego kierunku. Kampus Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu znajduje się w centrum miasta, przy Placu Jana Pawła II. Trzy zabytkowe obiekty (budynki oznaczone jako: A, B, C) Uczelnia zajmuje od 1993 roku. Kolejne budynki, stanowiące nową część kampusu, zostały oddane do użytku kolejno w następujących latach: 2009 r. (budynek D), 2013 r. (budynek E) oraz 2018 r. (budynek F – najnowszy obiekt zakupiony w 2011 roku, poddany generalnemu remontowi). Budynki D oraz E znajdują się przy

ul. Aleksandra Zelwerowicza, budynek F – przy ul. Podwale. Istotnym elementem wyposażenia Uczelni, szczególnie dla rozwoju bazy dydaktycznej i artystycznej ocenianego kierunku, jest oddana do użytku w 2013 roku sala koncertowa, mieszcząca się w budynku E. Sala ma widownię na około 300 osób, obszerną estradę w pełni wyposażoną i przygotowaną do obsługi koncertów, spektakli operowych, baletowych i teatralnych oraz funkcjonalne zaplecze. W budynku E znajduje się również Studio Technik Audiowizualnych, z którego korzystają nauczyciele oraz studenci ocenianego kierunku. Łączna powierzchnia obiektów kampusu Uczelni wynosi 13 701,64m².

Nauczyciele akademicki oraz studenci ocenianego kierunku korzystają z ponad 25 pomieszczeń Uczelni, w tym z 10 sal do wyłącznej dyspozycji kierunku wokalistyka. Pomieszczenia znajdują się w budynkach: A, B, D, E oraz F. Wszystkie sale, w których prowadzona jest działalność dydaktyczna oraz naukowo-badawcza i artystyczna, wyposażone są w sprzęt niezbędny do realizacji zajęć oraz podejmowanych działań artystycznych/naukowych. Jest tam odpowiednia liczba krzeseł, stolików, pulpitów, właściwe instrumentarium oraz sprzęt audiowizualny. Są wśród nich sale odpowiednio przygotowane i wyposażone do kształcenia wokalistów, sala baletowa, sale do prowadzenia zajęć przy fortepianie, większe sale wykładowe oraz sala ćwiczeniowa z elektronicznym instrumentem organowym.

Stan techniczny obiektów jest bardzo dobry. Regularne przeglądy oraz monitorowanie infrastruktury wynikają zarówno z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, jak również z wewnętrznych przepisów Uczelni (regulaminy, zarządzenia Rektora oraz Kanclerza). Kontrole stanu technicznego w zakresie standardowym (raz w roku) oraz poszerzone (raz na pięć lat) wykonywane są przez podmioty wyłonione zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Bezpośredni nadzór sprawują upoważnieni pracownicy administracji, nad nimi zaś nadzór sprawuje Kanclerz.

Studenci ocenianego kierunku korzystają też z infrastruktury oraz wyposażenia instytucji poza Uczelnią w ramach udziału w różnorodnych projektach artystycznych. Odbývają się one głównie w następujących instytucjach: Opera Wrocławska, Narodowe Forum Muzyki, Klub Muzyki i Literatury. Obiekty wymienionych instytucji odpowiadają wszelkim standardom niezbędnym do prawidłowej realizacji procesu nauczania oraz uczenia się i zapewniają studentom możliwość osiągnięcia zakładanych efektów, pozwalając tym samym na ich indywidualny rozwój artystyczny/naukowy.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, baza instrumentarium, pomoce i środki dydaktyczne oraz sprzyjające prowadzeniu działalności artystycznej (np. kostiumy sceniczne), a także sprawnie funkcjonujące, nowoczesne oprogramowanie - służą pracownikom oraz studentom ocenianego kierunku, co nie tylko umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno – komunikacyjnych, ale stanowi fundament do aktywności rozwojowej; artystycznej i naukowej, w tym – samodzielnie podejmowanych działań przez studentów ocenianego kierunku. Uczelnia jest wyposażona w przewodową oraz bezprzewodową sieć internetową. Bezprzewodowy Internet jest dostępny na terenie całego kampusu. Dodatkowo w korytarzach znajdują się nowoczesne kioski internetowe. W niektórych salach oraz w Czytelni zainstalowano komputery stacjonarne. Prędkość łączy wynosi: download: 576,69 Mb/s; upload: 579,83 Mb/s; Ping: 1 ms. Sieć bezprzewodowa obejmująca budynki A, B, C, D, E oraz F – w zakresie technicznym obejmuje serwer WIFI Ubiquity UDM PRO, wykorzystujący 30 punktów dostępowych serii Ubiquity AC HD. Sieć działa w pełnym zakresie Wi-Fi kategorii 5. Jeszcze w tym roku sieć Wi-Fi w budynkach A, B, C, D oraz F zostanie rozbudowana o kolejne urządzenia dostępowe, aby ostatecznie

było zainstalowanych 71 takich punktów. W tym celu został już wykonany audyt wraz z mapą pomiarową i z rozszyciem urządzeń dostępowych na wskazanych budynkach.

W zakresie technicznym budynek E obejmuje kontroler WIFI Cisco WLC AIR CT5508-K9, wykorzystujący 16 punktów dostępowych serii Cisco AIR LAP1142N-K9. W tym budynku również założono plany modernizacji sieci Wi-Fi, aby scentralizować oraz ujednolicić jeden standard sieci bezprzewodowej w całej Uczelni. W tym celu zostało już przygotowane zlecenie na pomiar sieci budynku E.

Obiekty kampusu dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się na wózkach oraz z niepełnosprawnością wzrokową. Specjalistyczne podnośniki dla osób z niepełnosprawnością oraz dźwigi osobowe znajdują się w budynkach A, D oraz F. Budynek E ma w wyposażeniu oprócz dźwigu osobowego również dźwig towarowy. W sali koncertowej na widowni wydzielone są dwa miejsca dla osób poruszających się na wózkach. Ograniczenia dostępności dla osób poruszających się na wózkach występujące w budynku B oraz w skrzydle budynku A od ul. Podwale, wynikają z zabytkowego charakteru obiektów. Plany inwestycyjne Uczelni zakładają usunięcie tych ograniczeń zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków. Parking podziemny na poziomie -1 ma dwa miejsca parkingowe zarezerwowane dla osób z niepełnosprawnością. Jedno takie miejsce znajduje się również przed budynkiem Akademii przy pl. Jana Pawła II.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość realizowania zadań wynikających z programu studiów poprzez korzystanie z sal do pracy indywidualnej (oprócz sal przeznaczonych dla kierunku mogą korzystać z pozostałych, przeznaczonych dla całej społeczności akademickiej). Dla pracowników oraz studentów ocenianego kierunku dostępne jest także Studio Technik Multimedialnych ze Studium Nagrań, Biblioteka oraz Czytelnia. Na terenie Kampusu (poza pomieszczeniami przeznaczonymi dla prowadzenia zajęć dydaktycznych) znajdują się także pianina elektroniczne wyposażone w słuchawki, które rozmieszczone są w dogodnych ogólnodostępnych miejscach na terenie Uczelni. Studenci i pracownicy ocenianego kierunku mają też dostęp do punktu ksero zlokalizowanego na terenie Uczelni.

Biblioteka Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu istnieje od 1949 roku. Jest usytuowana na III piętrze budynku A, a w jej skład wchodzi Czytelnia, Wypożyczalnia, Gabinet odsłuchu, magazyny oraz pracownie bibliotekarzy. Biblioteka posiada również magazyny w podziemiach budynku B (razem 456 m²). Pomieszczenia Biblioteki są klimatyzowane i wyposażone w sprzęt komputerowy, profesjonalne meble biblioteczne i gabloty wystawowe. Profil zbiorów bibliotecznych jest ściśle związany z badaniami naukowymi oraz działalnością artystyczną prowadzoną przez nauczycieli akademickich i studentów oraz procesem dydaktycznym realizowanym w Uczelni. Zbiory tradycyjne obejmują polskie i zagraniczne publikacje z zakresu nauki o muzyce (czasopisma i książki), druki muzyczne, rękopisy, prace doktorskie i dokumenty życia muzycznego oraz materiały audiowizualne. Biblioteka gromadzi także publikacje z innych dziedzin wiedzy, niezbędne do realizacji badań naukowych i programu studiów (historia sztuk pięknych, pedagogika, psychologia). Obok historycznych wydań utworów muzycznych ważne miejsce w zbiorach Biblioteki zajmują wydania *urtekstowe*, oparte o najnowsze badania naukowe (np. *Henle, Bärenreiter*). Biblioteka posiada w swych zbiorach obok współczesnych partytur, wyciągów fortepianowych oper i oratoriów oraz pieśni, bogatą kolekcję literatury pieśniarskiej publikowanych w oficynach wydawniczych polskich i położonych na dawnych kresach Rzeczypospolitej z przełomu XIX i XX wieku; ze zbiorów Walerii Jędrzejewskiej (3.500 woluminów).

Zbiory pozyskiwane są drogą zakupu, wymiany publikacji między polskimi uczelniami muzycznymi oraz z darowizn otrzymywanych od instytucji i osób prywatnych. Biblioteka prenumeruje obecnie 37 czasopism muzycznych w wersji papierowej, w tym 15 tytułów czasopism zagranicznych (w tym *Opera News* i *The Opera Quarterly*) i 12 krajowych, natomiast 10 tytułów czasopism pozyskuje drogą darów i wymiany (łącznie 57 tytułów czasopism). Ogółem stan zbiorów Biblioteki wynosi 143800 vol., w tym: książki 19552 vol., rękopisy 20 vol., druki muzyczne 104515 vol. (wraz z głosami instrumentalnymi), dokumenty dźwiękowe 7561 vol. (ogółem płyty winylowe, CD i DVD), roczniki czasopism 1967 vol., prace doktorskie 85 vol., dokumentacja muzyczna 10100 szt.

Czytelnia gwarantująca wolny dostęp do encyklopedii, słowników, monografii naukowych, druków muzycznych, bieżących czasopism i nagrań muzycznych posiada 18 stanowisk pracy dla czytelników i jest wyposażona w 12 wysokiej klasy komputerów ze stanowiskami do odtwarzania płyt CD i DVD wraz z wysokiej jakości słuchawkami nauszными oraz skaner dla czytelników. Istnieje również możliwość podpięcia własnych laptopów do sieci uczelnianej. Komputery umożliwiają czytelnikom wygodne korzystanie z elektronicznych polskich i zagranicznych baz wiedzy w ramach Open Access, z baz elektronicznych dostępnych w ramach krajowych licencji Wirtualnej Biblioteki Nauki, z baz, do których Uczelnia zakupiła dostęp oraz ze zbiorów płyt CD i DVD. Studenci i pracownicy mogą również słuchać płyt w gabinecie odsłuchu wyposażonym w sprzęt audiowizualny.

W Wypożyczalni znajduje się 6 stanowisk komputerowych. Komputery służą czytelnikom głównie do zamawiania materiałów bibliotecznych w katalogu elektronicznym. Od 1999 roku Biblioteka jest skomputeryzowana, wykorzystuje system biblioteczny PROLIB M21. Opisy bibliograficzne wszystkich książek, czasopism, płyt CD i DVD oraz znacznej części druków muzycznych są już dostępne w katalogu elektronicznym, zaś poprzez OPAC.WWW mogą być przeglądane i zamawiane przez czytelników przez Internet w dowolnym czasie i wypożyczane w czasie pracy Biblioteki. Informacje bibliograficzne o zasobie zbiorów Biblioteki są widoczne w Katalogu zbiorów polskich bibliotek naukowych NUKAT (Biblioteka współpracuje z Centrum NUKAT Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie od 2008 r.). Komputeryzacja Biblioteki oraz dostęp do źródeł elektronicznych umożliwiają szersze udostępnianie zbiorów bibliotecznych i zasobów elektronicznych subskrybowanych przez Akademię i wpływają na wysoką jakość usług świadczonych przez Bibliotekę na rzecz społeczności akademickiej, w tym pracowników oraz studentów ocenianego kierunku. Czytelnia i Wypożyczalnia są otwarte dla czytelników w następujących godzinach; w dniach: poniedziałek, czwartek, piątek: 8.30-16.00, wtorek i środa: 8.30-19.00. W Bibliotece funkcjonuje także Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, której zadaniem jest sprowadzanie na potrzeby pracowników dydaktycznych i studentów Uczelni materiałów bibliotecznych z innych bibliotek krajowych i zagranicznych oraz wypożyczanie innym bibliotekom materiałów Biblioteki wrocławskiej Akademii Muzycznej. Od 1 lutego 2019 roku Biblioteka uczestniczy w projekcie Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA. Projekt jest innowacyjnym narzędziem, pozwalającym na udostępnienie w bibliotekach naukowych i publicznych na terenie całego kraju kilkuset tysięcy publikacji naukowych. Dzięki systemowi elektronicznych wypożyczeń międzybibliotecznych użytkownicy bibliotek mają możliwość natychmiastowego dostępu do współczesnych publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy z poszanowaniem zapisów prawa autorskiego. Wysyłka książek znajdujących się w zbiorach Biblioteki Narodowej drogą pocztową została zastąpiona dostępem do zbiorów Biblioteki Narodowej za pomocą dedykowanych terminali, zlokalizowanych w bibliotekach naukowych i publicznych w całej Polsce. Terminal Akademiki w Akademii Muzycznej we Wrocławiu jest usytuowany na jednym ze stanowisk komputerowych dostępnych w Czytelni i pozostaje do dyspozycji czytelników w godzinach pracy Czytelni.

W ramach programu *Wirtualna Biblioteka Nauki* Uczelnia korzysta od stycznia 2012 roku z krajowych licencji akademickich *Wiley-Blackwell*, *Elsevier*, *Springer* oraz *Web of Knowledge* oraz (od 2010 roku) z licencji EBSCO. W ramach polskiego konsorcjum instytucji akademickich koordynowanego przez firmę EBSCO; od stycznia 2012 roku Uczelnia zapewnia dostęp do kolekcji humanistycznej czasopism elektronicznych wydawanych przez Cambridge University Press. Zakup dostępu do bazy czasopism jest objęty dofinansowaniem w wysokości 50% z programu Biblioteka Wirtualna Nauki, 50% stanowią wpłaty uczestników konsorcjum. Od stycznia 2014 roku Uczelnia korzysta z dostępu sieciowego do bazy Grove Music Online, oferowanego przez Oxford Music Online. Jest on finansowany w całości ze środków własnych Uczelni. Od stycznia 2015 roku Uczelnia zapewnia też dostęp do elektronicznej wersji czasopisma „Wychowanie Muzyczne”. Od stycznia 2016 roku, Akademia jest członkiem konsorcjum instytucji akademickich JSTOR, koordynowanego przez firmę EBSCO, dzięki czemu posiada dostęp online do kolekcji pełnotekstowych czasopism muzycznych JSTOR/Music. Zakup dostępu do bazy czasopism jest objęty dofinansowaniem w wysokości 50% z programu Biblioteka Wirtualna Nauki, 50% stanowią wpłaty uczestników konsorcjum. Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu zapewnia pracownikom i studentom, w tym osobom z ocenianego kierunku dostęp do internetowej bazy nagrań muzycznych Naxos Music Library. Jest on finansowany w całości ze środków własnych Uczelni. Od 2017 roku Uczelnia zapewnia dostęp do *RILM Abstracts of Music Literature with Full Text*. Baza ta wchodzi w skład pakietu specjalistycznego baz EBSCO objętego 50% dofinansowaniem Ministerstwa Edukacji i Nauki. Od 2019 roku dla studentów i pracowników Uczelni – w tym z ocenianego kierunku, jest możliwy dostęp do kolekcji 86 e-booków Cambridge Companions to Music – finansowany w całości ze środków własnych Akademii. Zapewniono także (od 2020 roku) dostęp do bazy Alexander Street – Classical Scores Library (baza nut w postaci elektronicznej zawierająca ponad 50.000 partytur muzycznych), który także jest finansowany ze środków własnych Uczelni, a od stycznia 2020 roku Uczelnia zapewnia dostęp do bazy Music Index with Full Text. Baza jest dostępna na platformie EBSCO. Wyraźnie należy tu podkreślić, że studenci ocenianego kierunku mają komfortowy dostęp do materiałów specjalistycznych, związanych z kierunkiem studiów wokalistyka. Zbiory biblioteczne i dostęp do zasobów cyfrowych uwzględniają zarówno materiały nutowe, jak i książki, czasopisma czy podręczniki. Dostęp do wszystkich baz jest możliwy zarówno w sieci uczelnianej, jak i na komputerach domowych oraz urządzeniach mobilnych. Od 2006 roku Biblioteka Akademii należy do Konsorcjum Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej i dzięki temu posiada możliwość digitalizacji szczególnie cennych i rzadkich publikacji oraz zamieszczania nowych publikacji Wydawnictwa Uczelnianego. W Bibliotece są zatrudnieni doświadczeni bibliotekarze o wysokich kwalifikacjach zawodowych – absolwenci muzykologii, teorii muzyki, historii oraz kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (siedem osób). Stanowisko bibliotekarza, które jest usytuowane w Czytelni, pełni również funkcję punktu informacji bibliotecznej i naukowej. Pracownicy Biblioteki uczestniczą aktywnie w szkoleniach i konferencjach dotyczących bibliotekarstwa muzycznego oraz prowadzą szkolenia z zakresu muzycznej informacji naukowej dla studentów macierzystej Uczelni i słuchaczy z innych placówek naukowych.

W Bibliotece Uczelni realizowane są także wystawy okolicznościowe oraz wystawy towarzyszące konferencjom i sesjom naukowym odbywającym się w Uczelni.

Od 2017 roku Biblioteka jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek Archiwów i Centrów Informacji IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Information Centres).

Lokalizacja Biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w Czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia, zapewniają warunki do

komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej oraz cyfrowej. Zapewniona jest też zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej – z przepisami BHP. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej, do różnego rodzaju pomieszczeń dydaktycznych i sal koncertowych, stanowisk komputerowych i specjalistycznego oprogramowania, także poza godzinami zajęć, co stwarza im możliwości realizacji zadań własnych, projektów, itp. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna, a także pomieszczenia przeznaczone na realizację koncertów i nagrań, dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością, co umożliwia tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej/artystycznej oraz korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnej. Osobom z niepełnosprawnością stworzono odpowiednie warunki dostępu zarówno do sal dydaktycznych, jak i do zaplecza sanitarnego. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiają interakcję między nauczycielami akademickimi a studentami oraz innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Dotyczy to także osób z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zasoby biblioteczne są odpowiednie, aktualne, odpowiadają zakresowi tematycznemu procesowi nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku. W pełni umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się i prawidłową realizację zajęć. Pozwalają także na odpowiednie przygotowanie się do prowadzenia własnej działalności artystycznej/naukowej. Materiały zgromadzone w Bibliotece obejmują pozycje zalecane w sylabusach, a ich liczba jest odpowiednia dla studentów Uczelni, w tym – dla studentów ocenianego kierunku. Biblioteka i Czytelnia zapewniają dostęp do materiałów dydaktycznych, które funkcjonują w formie elektronicznej, także dla studentów z niepełnosprawnością. Elektroniczna forma dostępności zasobów bibliotecznych ma ważne znaczenie przy prowadzeniu procesu nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Studio Technik Multimedialnych ze Studiem Nagrań jest samodzielną jednostką ogólnouczelnianą, z której korzystają także nauczyciele akademicki oraz studenci ocenianego kierunku. Siedziba Studia znajduje się w nowo wybudowanym budynku E i obejmuje profesjonalne Studio Nagrań (składające się z 2 pomieszczeń nagraniowych i 2 reżyserek) oraz pomieszczenie biurowe. Ponadto pod opieką Studia (zarządzanie i obsługa) znajduje się sprzęt elektroakustyczny i projekcyjny w Sali Koncertowej oraz w innych salach i pomieszczeniach dydaktycznych Uczelni, z których korzystają pracownicy i studenci ocenianego kierunku. Dzięki posiadaniu odpowiedniego wyposażenia, oprogramowania oraz fachowego personelu, Studio Technik Multimedialnych ze Studiem Nagrań realizuje nawet najbardziej złożone przedsięwzięcia z zakresu nagrań dźwiękowych; miksowania, nagłaśniania, projekcji i nagrań video wraz ze streamingiem online na platformach internetowych. Zapewniona jest obsługa elektroakustyczna i multimedialna wszelkiego rodzaju przedsięwzięć związanych z wydarzeniami artystycznymi i naukowymi czy dydaktycznymi, organizowanymi przez Uczelnię, w tym pracowników oraz studentów ocenianego kierunku. Dzięki dobrym warunkom akustycznym Sali Koncertowej oraz profesjonalnemu jej wyposażeniu, realizowane są bardzo rozbudowane, wielokanałowe realizacje dźwiękowe i video z możliwością obrazowania ich na ekranie projekcyjnym w Sali Koncertowej oraz ich rejestrowania. Istnieje również możliwość transmitowania tego rodzaju wydarzeń „na żywo” na platformy internetowe. W ramach działalności Studia Nagrań wykonano do tej pory bardzo dużo nagrań studyjnych o najwyższym standardzie, zarówno audio, jak i video (nagrywanie i montaż) do celów związanych m.in. z przewodami artystycznymi/naukowymi, egzaminami, konkursami, dydaktyką, promocją, informacją i dokumentacją. Działania te dotyczą także społeczności ocenianego kierunku.

Do obowiązków pracowników Studia Technik Multimedialnych ze Studium Nagrań, oprócz obsługi multimedialnej procesu artystycznego, naukowego, dydaktycznego oraz różnego rodzaju wydarzeń (koncertów, prób, sesji naukowych, sympozjów, konferencji, wykładów, konkursów muzycznych, spotkań roboczych itp.), należy również opieka nad sprzętem multimedialnym (udostępnianie, wypożyczanie, konserwacja, naprawy, zakupy, prowadzenie ewidencji itp.) znajdującym się w wielu pomieszczeniach Uczelni.

Nowoczesna, ciągle aktualizowana infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W przeglądach tych uczestniczą nie tylko nauczyciele akademicki, pracownicy techniczni, ale i studenci, którzy niekiedy sami wychodzą z własnymi inicjatywami w zakresie tego typu działań.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne oraz służące prowadzeniu działalności artystycznej na kierunku wokalistyka, takie jak m.in. instrumentarium, sale koncertowe z pełnym wyposażeniem, np. odpowiednim oświetleniem scenicznym, studiem nagrań, zapleczem kostiumów scenicznych, a także zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia własnej działalności artystycznej/naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. Lokalizacja Biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w Czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia, zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej oraz cyfrowej, w tym - zgodnej z przepisami BHP. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej, pomieszczeń dydaktycznych, stanowisk komputerowych i specjalistycznego oprogramowania. Zasoby biblioteczne są odpowiednie, aktualne, odpowiadają zakresowi tematycznemu procesowi nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku. Materiały zgromadzone w Bibliotece obejmują pozycje zalecane w sylabusach, a ich liczba jest odpowiednia dla studentów Uczelni, w tym – dla studentów ocenianego kierunku. Biblioteka i Czytelnia zapewniają dostęp do materiałów dydaktycznych, które funkcjonują w formie elektronicznej, także dla studentów z niepełnosprawnością. Elektroniczna forma dostępności zasobów bibliotecznych ma fundamentalne znaczenie przy prowadzeniu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury – w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W przeglądach tych, których efektem jest doskonalenie, unowocześnianie infrastruktury oraz aktualizowanie infrastruktury informatycznej, służącej prowadzeniu kształcenia na

odległość, biorą udział przedstawiciele różnych grup społeczności akademickiej, w tym - funkcjonującej w ramach ocenianego kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nowoczesność oraz innowacyjność, wyraźnie są widoczne w infrastrukturze, w której funkcjonuje oceniany kierunek studiów. Wiele wprowadzonych tu rozwiązań może stanowić wzorzec do naśladowania przez inne, podobne kierunki muzyczne prowadzone w polskich uczelniach artystycznych np. Studio Technik Multimedialnych ze Studium Nagrań.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Do kluczowych instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego na ocenianym kierunku należą: Opera Wrocławska, Narodowe Forum Muzyki, Międzynarodowy Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju, Klub Muzyki i Literatury we Wrocławiu, Państwowa Szkoła Muzyczna im. R. Bukowskiego we Wrocławiu, Młodzieżowa Akademia Musicalowa Teatru Capitol, Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne, Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych "Mosty Kultury", Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, Młodzieżowy Dom Kultury im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu, Cantores Minores Wratislavienses, Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi Urzędu Miasta Wrocławia, Towarzystwo Młodych Muzyków Wokalistów, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu, Związek Gmin Karkonoskich.

Oceniając powyższy dobór należy stwierdzić, że Uczelnia prawidłowo określiła rodzaj, zasięg i zakres instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi prowadzi współpracę w zakresie projektowania i realizacji programu studiów. Jest on zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną sztuki muzycznej i z wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej i artystycznej oraz rynku pracy, właściwymi dla kierunku wokalistyka.

Współpraca przy projektowaniu programu studiów odbywa się obecnie w sposób nieformalny i zasadza się na indywidualnych rozmowach osób prowadzących kierunek z przedstawicielami wskazanych instytucji. Rekomenduje się rozważenie wprowadzenia działań doskonalących w tym zakresie. Należy jednocześnie stwierdzić skuteczność prowadzonych obecnie działań, czego potwierdzeniem są następujące działania:

1. w wyniku inicjatywy Narodowego Forum Muzyki wprowadzono specjalność (zakres) *śpiew historyczny*, będący realizacją rosnącej potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego na absolwentów, którzy umieją wykonywać ten specjalistyczny repertuar,
2. w wyniku inicjatywy Międzynarodowego Festiwalu Moniuszkowskiego, realizowano konkretne treści programowe podczas zajęć zespołowych, gdzie studenci pracowali nad repertuarem nigdy

niewykonywanych oper Stanisława Moniuszki: *Loteria, Nowy Don Kichot, Karmaniola; Ideał, czyli nowe precjoza*.

Na ocenianym kierunku proces współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji programu studiów przebiega w sposób cykliczny, zróżnicowany oraz stały. Analiza tego procesu pozwala również stwierdzić, że realizowane inicjatywy dobrane zostały adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów na kierunku wokalistyka oraz osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się.

Do najważniejszych działań przy realizacji programu studiów należy zaliczyć poniższe, różnorakie formy współpracy:

1. realizowany z inicjatywy Opery Wrocławskiej program Opera Młodych, mający odwrócić trend w polskich operach, polegający na stawianiu warunku posiadania doświadczenia scenicznego absolwentom kierunku wokalistyka: dzięki stworzonemu programowi absolwenci kierunku mogą zdobyć niezbędne doświadczenie zawodowe w profesjonalnych warunkach,
2. wspólna organizacja koncertów, w których biorą udział studenci wizytowanego kierunku, realizowane wspólnie m.in. z Dolnośląskim Towarzystwem Muzycznym, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów Śpiewu, Narodowym Forum Muzyki, Klubem Muzyki i Literatury we Wrocławiu,
3. organizacja kursów doszkalających, dzięki którym studenci mogą brać udział w zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich z całego kraju i ze świata, realizowana m.in. przez: Narodowe Forum Muzyki, Związek Gmin Karkonoskich, Towarzystwo Młodych Muzyków Wokalistów, Klub Muzyki i Literatury we Wrocławiu,
4. współpracę ze szkołami muzycznymi II stopnia, polegającą na możliwości realizacji praktyk, realizacji warsztatów dla uczniów przez nauczycieli akademickich, organizacji konkursów muzycznych, realizowaną m.in. z Państwową Szkołą Muzyczną im. R. Bukowskiego we Wrocławiu.

Udział instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów został również zapewniony w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni, wynikających z wprowadzonego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu pandemii, poprzez osobiste kontakty władz Jednostki z przedstawicielami instytucji, za pomocą elektronicznych form kontaktu.

Uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym głównie w sposób nieformalny. Przedstawiciele instytucji przekazują na bieżąco uwagi w zakresie realizowanych inicjatyw, które władze Jednostki rozpatrują i biorą pod uwagę podczas realizacji kolejnych edycji danego wydarzenia.

Istotną działalność w zakresie spraw będących przedmiotem oceny w niniejszym kryterium realizuje Biuro Karier Uczelni. Realizuje ono szereg inicjatyw mających pomóc studentom kierunku wokalistyka, jak również innym studentom Akademii, w zdobyciu kompetencji miękkich i we właściwym planowaniu kariery. Na szczególną uwagę zasługuje program Innowacyjne Centrum Rozwoju Artysty ICRA, gdzie Akademia jako lider konsorcjum, wspólnie z innymi uczelniami artystycznymi Wrocławia, Akademią Sztuk Pięknych oraz wrocławską Filią krakowskiej Akademii Sztuk Teatralnych realizuje wsparcie studentów wymienionych trzech uczelni w świadomym budowaniu kariery zawodowej, wyposażeniu ich w skuteczne narzędzia, które pomogą w rozpoczęciu pracy zawodowej i efektywnym funkcjonowaniu na rynku pracy. Biuro Karier prowadzi też monitoring losów absolwenta - "Badanie losów zawodowych Absolwentów Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu dla osób, które ukończyły studia w latach 2018, 2019, 2020, 2021" - badanie nie zostało jeszcze zakończone.

Brak jest obecnie formalnie prowadzonego, cyklicznego i całościowo uporządkowanego procesu przeglądu współpracy z wybranymi przez Uczelnię instytucjami zewnętrznymi, zorientowanego na oceniany kierunek, wraz z prowadzeniem podstawowej dokumentacji, umożliwiającej rejestrację wprowadzanych zmian we współpracy i ich ewaluację. Rekomenduje się rozważenie wprowadzenia działań doskonalących w tym zakresie, umożliwiających stworzenie procesu, mającego znamiona formalne i tworzącego pamięć instytucjonalną w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną sztuki muzyczne, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku wokalistyka.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego przy projektowaniu programu studiów prowadzona jest w sposób nieudokumentowany.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie realizacji programu studiów jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się, także w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni.

Prowadzone są nieformalne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Wprowadzenie rekomendacji wskazanych przez zespół oceniający pomoże dalej doskonalić współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a co za tym idzie, program studiów na kierunku wokalistyka.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Współpraca z Operą Wrocławską w ramach programu Opera Młodych umożliwia zrównoważenie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy dla absolwentów kierunku. Młodzi wokaliści otrzymują szansę występu na profesjonalnej scenie, zapoznania się z praktyką pracy w Operze, a także zainteresowania swoją osobą profesjonalnych pracodawców.

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na ocenianym kierunku, umiędzynarodowienie studiów jest traktowane jako jeden z elementów koncepcji kształcenia. Współpraca międzynarodowa należy bowiem do głównych aspektów długoterminowej strategii rozwoju Uczelni. Systemowo podejmowane są różnego typu inicjatywy o ogólnopolskim i międzynarodowym zasięgu, mające na celu takie uzupełnienie procesu dydaktycznego, aby absolwenci kierunku stawali się pełnoprawnymi uczestnikami europejskiego i światowego życia artystycznego. Poprzez organizację międzynarodowych konferencji, sympozjów, wspólne, międzynarodowe publikacje, udział w programach stypendialnych, kursach i lekcjach mistrzowskich, udział w konkursach, warsztatach, wyjazdach zespołów, a także poprzez wspieranie kompetencji językowych studentów i kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku, stworzone zostały możliwości wykształcenia w pełni kompetentnego absolwenta, mogącego z powodzeniem odnaleźć się na rynku pracy. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Na ocenianym kierunku stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich oraz studentów. Służą temu założenia programu studiów na ocenianym kierunku, w tym m.in.: korzystanie z obcojęzycznego repertuaru i literatury specjalistycznej, nauka wybranych języków obcych, planowane i realizowane wyjazdy oraz inicjatywy o randze międzynarodowej. Nad kształceniem studenckich kompetencji językowych sprawuje nadzór Studium Języków Obcych. Studenci obowiązkowo realizują *lektorat języka włoskiego* w ramach planu studiów pierwszego stopnia oraz *podstawy języka łacińskiego* na studiach drugiego stopnia - w zakresie *śpiewu historycznego*. Studenci mają także możliwość wyboru na studiach drugiego stopnia *lektoratu języka obcego nowożytnego* spośród lektoratów języka angielskiego, niemieckiego i włoskiego w ramach obowiązkowej realizacji zajęć lub zdobywania punktów fakultatywnych. Plany studiów dla toku rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023 zostały także wzbogacone o fonetykę języków tak istotnych dla poprawnej realizacji literatury wokalne, jak *fonetyka języka francuskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego*. W celu weryfikacji osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych przeprowadzane są okresowe – ustne i pisemne – testy sprawdzające. Istnieje również możliwość przygotowywania zainteresowanych studentów do egzaminów mających na celu uzyskanie zewnętrznych certyfikatów językowych.

Wybrane aspekty programu studiów wskazują na konieczność współpracy międzynarodowej. Dotyczy to m.in. działalności artystycznej, zarówno solowej, jak i zespołowej, której jednym z celów jest pogłębianie zainteresowań związanych z ocenianym kierunkiem poprzez udział w koncertach, festiwalach i konkursach o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej, jak i zajęć związanych z marketingiem.

Międzynarodowa aktywność nauczycieli akademickich i studentów kierunku wokalistyka przejawia się m.in. poprzez współpracę z ośrodkami zagranicznymi, która realizowana jest zarówno na podstawie umów w ramach programów Erasmus+ i CEEPUS, specjalnych grantów oraz poprzez zaproszenia

naukowców z zagranicy na różnego rodzaju wydarzenia. Istotny jest także wpływ wyjazdów nauczycieli akademickich i studentów na rozwój kontaktów zagranicznych. Międzynarodowa współpraca studentów i kadry ocenianego kierunku dotyczy takich uczelni jak m.in.: Koninklijk Conservatorium te den Haag, Lietuvos Muzikos ir teatro Akademija, Uniwersyta Karlova, Universitaet fuer Musik und Darstellende Kunst Wien, Norges musikkhøgskole, Vytauto Didžiojo universitetas Vytautas Magnus University, Norges musikkhøgskole, Alanya Hamdullah Emin Pasa Universites, Europass Dublin. O tendencji wzrostowej współpracy międzynarodowej świadczą liczby podpisywanych przez Uczelnię umów (dotyczące wyjazdów nauczycieli akademickich i studentów) zawieranych w kolejnych latach w ramach programu Erasmus+: od 76 w roku akademickim 2017/2018 do 83 - w roku akademickim 2021/2022. Zauważyć można, że poziom umiędzynarodowienia Akademii z każdym rokiem wzrasta, co jest związane z różnego typu inicjatywami podejmowanymi także na ocenianym kierunku. Udział pracowników kierunku wokalistyka w konferencjach, warsztatach mistrzowskich, konkursach czy kursach, zaowocowały spotkaniami z wybitnymi wokalistami, kameralistami, teoretykami m.in. z Bazylei (Szwajcaria), Stuttgartu (Niemcy), Paryża (Francja), Stanów Zjednoczonych, Wiednia (Austria). Eksperti zapraszani są również jako ewaluatorzy zewnętrzni ogólnopolskich konkursów wykonawczych. Wizja internacjonalizacji Uczelni zakłada „kształcenie muzyków zdolnych działać w warunkach międzynarodowych”. W tym celu skupiono się na tworzeniu międzynarodowego otoczenia edukacyjnego, głównie poprzez wzmacnianie tegoż wymiaru w programach studiów i stałego rozwoju zawodowego kadry akademickiej oraz zaangażowanie w międzynarodowe projekty i partnerstwa strategiczne. W ostatnich pięciu latach na ocenianym kierunku przebywali studenci z 6 ośrodków zagranicznych, w tym z Wiednia. W pobytach zagranicznych w ramach programu Erasmus wzięło udział 7 pracowników. W zajęciach prowadzonych na kierunku uczestniczyło 6 studentów uczelni zagranicznych, którzy w ramach programu Erasmus+ do Wrocławia przyjechali m.in. z Niemiec, Litwy, Turcji. Natomiast z ocenianego kierunku na zagraniczne pobyty w ramach programu Erasmus, w ostatnich pięciu latach wyjechało 14 osób, m.in. do Wiednia, Sztokholmu, Monachium, Drezna, Budapesztu. Uczelnia uzyskała także polski grant z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, w ramach programu Akademickie Partnerstwa Międzynarodowe na realizację w latach 2018-2021 projektu naukowo-dydaktyczno-artystycznego: „Wschodnia Akademicka Platforma Artystyczna”. Partnerami Uczelni w projekcie NAWA były Estońska Akademia Muzyki i Teatru w Tallinie (Estonia), Państwowe Konserwatorium w Tbilisi (Gruzja), Lwowska Narodowa Akademia Muzyczna im. M. Łysenki (Ukraina). Celem programu było wypracowanie trwałych rozwiązań w zakresie współpracy naukowej, wdrożeniowej i dydaktycznej realizowanej w ramach międzynarodowych partnerstw akademickich. Program obejmował kilka zadań i uczestniczyli w nim także nauczyciele akademicy i studenci ocenianego kierunku. W obrębie programu odbyły się m.in. koncerty. Realizacja projektu NAWA umożliwiła studentom i nauczycielom akademickim poznanie nowych metod dydaktycznych, a także dostarczyła wielu artystycznych wrażeń i doświadczeń kulturowych. Studenci mieli możliwość doskonalenia własnych umiejętności w zakresie wykonawstwa, interpretacji i teorii muzyki, pod okiem autorytetów muzycznych uczelni partnerskich; uczestniczyli w wykładach i warsztatach, które były dostępne w danej uczelni oraz w specjalnie przygotowanych dla nich zajęciach. W działaniach tych uczestniczyli zarówno studenci, jak i kadra ocenianego kierunku. Warto tu dodać, że w dniach 06-08.04.2020 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Music – the Cultural Bridge. Essence, Contexts, References”. Z powodu wprowadzenia stanu epidemicznego w Europie, konferencja odbyła się on-line za pomocą dedykowanej strony internetowej. Przygotowano do wydania publikację, zawierającą obszerny materiał badawczy, będący m.in. rezultatem realizacji projektu. Zostały w niej opublikowane referaty oraz wystąpienia prelegentów, a internetowe forum było kanałem

komunikacyjnym dla zaproszonych gości oraz pozostałych uczestników, w tym publiczności. W konferencji wzięły udział 32 osoby z czterech europejskich miast – Wrocławia, Lwowa, Tallina i Tbilisi, a strona internetowa cieszyła się ogromnym zainteresowaniem obserwatorów, czego dowodem było prawie 8500 wizyt na stronie w okresie 06.04-01.05.2020. W ramach konferencji zostały przygotowane materiały promocyjne i konferencyjne, plakaty, programy i księga abstraktów, zapewniono reklamę w prasie, stworzono ponadto stronę internetową konferencji.

W ramach działań międzynarodowych, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu realizuje również program *Masters od Didactics*, polegający na podnoszeniu kompetencji nauczycieli akademickich, którzy zostali zakwalifikowani do projektu przez Ministerstwo Nauki i Edukacji. Nauczyciele akademicy, którzy zrealizowali szkolenia, otrzymali odpowiedni certyfikat wydawany przez wiodące, zachodnie ośrodki akademickie (*Ghent University, University College of London, University of Groningen*). Po otrzymaniu certyfikatu nauczyciel akademicki opracowuje własny, nowoczesny program oparty na międzynarodowych ramach kwalifikacji – dla najzdolniejszych, zakwalifikowanych do tego typu kształcenia studentów. W obecnej fazie na ocenianym kierunku pracują lub współpracują nauczyciele akademicy uczący studentów metodą tutoringu, którzy wzięli udział w programie „Mistrzowie Dydaktyki”. W latach 2019 – 2022 w szkoleniach programu *Masters od Didactics* wzięło udział 12 osób z ocenianego kierunku. Czas pandemii początkowo zahamował możliwość realizacji szkoleń w programie, jednak nowoczesne zachodnioeuropejskie uczelnie opracowały kurs tak, by jego realizacja była możliwa również w formie on-line. Akademia jest obecnie jedyną uczelnią artystyczną realizującą ten program.

Jednym ze sposobów mierzenia stopnia umiędzynarodowienia Uczelni jest m.in. uczestnictwo w europejskich procesach akredytacyjnych, co Uczelnia konsekwentnie realizuje. W 2018 roku Akademia rozpoczęła przygotowania do przeglądu instytucjonalnego MusiQuE. Jest to zewnętrzna jednostka oceniająca, której zadaniem jest ciągłe podnoszenie jakości muzycznego szkolnictwa wyższego w Europie i poza nią oraz pomoc instytucjom szkolnictwa wyższego w realizacji procesów związanych z podnoszeniem jakości. W ramach przygotowań do akredytacji MusiQuE dopracowano standardy według następujących kryteriów m.in.: instytucjonalna misja, wizja i kontekst, procesy edukacyjne, profile studentów, kadra akademicka, zaplecze, wyposażenie i źródła finansowania Uczelni, komunikacja, organizacja i podejmowanie decyzji, proces komunikacji wewnętrznej, struktury organizacyjne, wewnętrzna kultura jakości, publiczna interakcja, kulturalne, artystyczne i edukacyjne konteksty. Pierwsza wizyta komisji MusiQuE odbyła się w marcu 2019 roku. Wpłynęła ona na sformułowanie dwóch kluczowych w Uczelni strategii: długoterminowej oraz strategii internacjonalizacji. Kluczowe znaczenie miała ponowna wizyta komisji MusiQuE w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu pod koniec 2019 roku, w wyniku której Uczelnia 2020 roku uzyskała Międzynarodowy Certyfikat Akredytacji Instytucjonalnej nadany przez Zarząd Europejskiej Komisji Akredytacyjnej MusiQuE – Music Quality Enhancement. Tym prestiżowym osiągnięciem Akademia uhonorowana została jako pierwsza i – jak dotąd – jedyna uczelnia artystyczna w Polsce.

Zasięg umiędzynarodowienia ocenianego kierunku jest analizowany przez osoby sprawujące funkcje kierownicze w Uczelni, a wyniki tych analiz wykorzystywane są przy tworzeniu planów długoterminowych w celu intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia, jak np. nawiązywanie współpracy z nowymi zagranicznymi uczelniami.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia; zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów oraz kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Uzyskanie Akredytacji Międzynarodowej nadanej przez MusiQuE (Music Quality Enhancement) – europejski organ zajmujący się ewaluacją wyższego szkolnictwa muzycznego.
2. Uczelnia przystąpiła do Projektu „Mistrzowie Dydaktyki” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i uzyskała grant od MNiSW na przeprowadzenie szkoleń dla 30 przedstawicieli kadry akademickiej w najlepszych światowych uczelniach.

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci Akademii na kierunku wokalistyka mają zagwarantowane wszechstronne i kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia oraz w osiąganiu efektów uczenia się. Władze kierunku stwarzają warunki potrzebne do bogatego rozwoju. Uczelnia motywuje studentów do osiągania jak najlepszych wyników w nauce. Formy oraz metody kształcenia dostosowane są do wszelkich potrzeb studentów. Akademia wspiera obecnych studentów, ale także przygotowuje przyszłych absolwentów do owocnego wejścia na rynek pracy. Studentów motywuje się też do działań poza programowych na płaszczyźnie artystycznej, naukowej, społecznej oraz organizacyjnej. Uczelnia zapewnia studentom wsparcie także w postaci pomocy materialnej. Kształcenie prowadzone na kierunku wokalistyka oraz wsparcie ze strony Akademii jest dostosowane do wszelkich potrzeb studentów oraz jest regularnie monitorowane.

Studenci kierunku wokalistyka mają możliwości udziału w wielu działaniach ponadprogramowych. Są to przede wszystkim działania na płaszczyźnie artystycznej i naukowej, takie jak na przykład konferencje, koncerty, kursy czy warsztaty. Studenci we wszystkich poza programowych inicjatywach wspierani są artystycznie i merytorycznie przez odpowiedzialnych za projekty pracowników kierunku.

Studenci mogą otrzymać również wsparcie w postaci opieki naukowej podczas tworzenia czy współtworzenia projektów, a także podczas udziału w różnego rodzaju inicjatywach, wybiegających poza program studiów. Studenci motywowani są przez swoich nauczycieli do wyżej wymienionych działań w celu jak najbogatszego przygotowania do przyszłej pracy zawodowej. Uczelnia wspiera studentów również materialnie, pomagając finansować artystyczne i naukowe działania. Studenci przede wszystkim mogą uczyć się od wybitnych, światowej sławy śpiewaków poprzez możliwość uczestniczenia w próbach Opery Wrocławskiej.

Uczelnia, podczas pandemii COVID-19, prowadziła wsparcie związane z kształceniem w formie online. Wszystkie aktualne informacje, dotyczące zmian w funkcjonowaniu Akademii, potrzebne komunikaty, dotyczące wsparcia technicznego, a także dane kontaktowe do pracowników Działu Informatycznego udostępniane były na stronie internetowej Uczelni. Informacje najważniejsze, takie jak komunikaty Rektora publikowane były również na stronie internetowej w zakładce Koronawirus oraz w zakładce „Zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych i przebywania na terenie AMKL”. Studenci kierunku wokalistyka, nieposiadający potrzebnych instrumentów oraz materiałów czy niemający możliwości ćwiczenia w przestrzeni własnej, mogli skorzystać ze wsparcia Akademii w postaci dostępu do infrastruktury. Uczelnia w celu zapewniania bezpieczeństwa i dbania o zdrowie wspólnoty akademickiej korzystała z internetowej rezerwacji sal, która uprościła możliwość funkcjonowania w trakcie pandemii. Studenci mogli skorzystać także z bezprzewodowej sieci wi-fi na terenie całej Uczelni. Akademia umożliwiała studentom dostęp do sal, instrumentów, a także biblioteki czy wypożyczalni instrumentów również przed pandemią.

Kształcenie prowadzone na kierunku wokalistyka stwarza przyszłym absolwentów możliwość stania się profesjonalnymi artystami - muzykami. Przede wszystkim jednak kształcenie przysposabia studentów do efektywnego oraz świadomego wejścia na rynek, nie tylko artystycznej, pracy. Studenci, w ramach kształcenia, mogą skorzystać z oferty Biura Karier, gdzie otrzymają szerokie wsparcie w przygotowaniu do pracy zawodowej. Działania Biura skupiają się przede wszystkim na informowaniu oraz promocji inicjatyw kierowanych do studentów. Są to inicjatywy takie jak kursy, warsztaty, szkolenia czy konkursy. Biuro Karier zajmuje się także współpracą z pracodawcami, dzięki czemu stwarza studentom wsparcie w postaci udostępnianych potencjalnych ofert pracy. Biuro prowadzi również działania, dotyczące szeroko rozumianej przedsiębiorczości. W ramach tych działań studenci mogą skorzystać z bogatej oferty warsztatów w celu rozwinięcia kompetencji szerszych niż tylko umiejętności artystyczne. Wszelkie bieżące oferty, informacje na temat aktualnych działań, dane kontaktowe oraz ogólne komunikaty udostępniane są na stronie internetowej Akademii w zakładce Biura Karier.

Studenci mogą uzyskać wsparcie w postaci pomocy materialnej. Uczelnia umożliwia studentom wsparcie finansowe w postaci wielu stypendiów, takich jak stypendium socjalne, stypendium socjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora oraz zapomoga. Wszelkie informacje na temat pomocy finansowej znajdują się na stronie internetowej Uczelni. Wszystkie konieczne do uzyskania pomocy finansowej dokumenty oraz regulamin pomocy materialnej, a także szczegółowe informacje studenci mogą otrzymać od pracowników administracji. Są one również dostępne na stronie internetowej Uczelni. Akademia wspiera także pozaprogramowe inicjatywy studentów poprzez finansowanie działań Samorządu Studenckiego oraz kół naukowych.

Uczelnia wprowadziła również rozwiązania mające na celu wsparcie studentów wybitnych. Akademia prowadzi wsparcie kierowane do studentów wybitnych na przykład poprzez prowadzenie zajęć z wybitnie zdolnymi studentami, wykorzystując opracowany model tutoringu w ramach projektu

o charakterze wdrożeniowym: „Mistrzowie Dydaktyki” dzięki Programowi Operacyjnemu Wiedza Edukacja Rozwój, który współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Uczelnia prowadzi również szereg master class z największymi światowymi sławami, w których studenci wybitni mogą spotkać się z wybitnymi mistrzami. Studenci wybitni mogą również ubiegać się o indywidualizację procesu kształcenia, czy wsparcie finansowe w postaci stypendiów oraz dofinansowania projektów. Studenci uzyskujący najwyższe wyniki z pisemnej części egzaminu dyplomowego mają również możliwość uczestniczenia w konferencjach naukowych w celu reprezentowania Akademii.

Studenci mają możliwość działań pozaprogramowych na płaszczyznach takich jak: przedsiębiorcza, organizacyjna, wolontaryjna, społeczna, naukowa, a przede wszystkim artystyczna. Studenci kierunku wokalistyka mogą działać w organizacjach studenckich, a także brać udział w naukowych oraz artystycznych inicjatywach organizowanych przez Akademię. Działania prowadzone na kierunku mają na celu wzbogacenie kształcenia oraz urozmaicenie wiedzy i umiejętności studentów. Czynią one kształcenie kompleksowym, a studentom oraz absolwentom kierunku zapewniają wszechstronność oraz bogate kompetencje. Studenci mogą również rozwijać wyżej wymienione kompetencje dzięki działaniom Biura Karier. Wydarzenia Biura organizowane są zarówno indywidualnie, jak i przy wsparciu bądź udziale osób i instytucji zewnętrznych. Uczelnia wspiera studentów przede wszystkim w działaniach artystycznych zarówno na scenie, jak i poza nią. Studenci mogą realizować swoje zainteresowania sportowe głównie podczas zajęć z wychowania fizycznego, gdzie mogą uczęszczać na basen, trening tenisa bądź techniki relaksacyjne albo na zajęcia ruchowe takie jak na przykład *praca nad plastyką ciała z elementami tańca*.

Studenci z niepełnosprawnościami, studiujący na Akademii Muzycznej, otrzymują wsparcie od pracowników badawczo-dydaktycznych, administracyjnych oraz od Władz Uczelni. Proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami dostosowany jest do wszystkich indywidualnych potrzeb studentów. Akademia stwarza warunki sprzyjające studentom z niepełnosprawnościami, ułatwiając ich proces kształcenia poprzez: zwiększenie liczby możliwych nieobecności, udostępnianie materiałów dydaktycznych w formie pisemnej, możliwość nagrywania zajęć, czy pierwszeństwo w zapisach na zajęcia. Akademia posiada infrastrukturę, która umożliwia studentom z niepełnosprawnościami bezproblemowe funkcjonowanie. Studentom z niepełnosprawnościami umożliwia się przede wszystkim indywidualizację procesu kształcenia, a także gwarantuje obecność asystenta osoby z niepełnosprawnością podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów. Istnieje również możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego. Za bezpośrednią pomoc studentom z niepełnosprawnościami odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz Dział Nauczania i Spraw Studenckich. Zadaniem tych jednostek jest przede wszystkim wsparcie oraz pomoc potrzebującym studentom. Studenci mogą zgłaszać się do Pełnomocnika oraz Działu we wszystkich sytuacjach wymagających pomocy, a także przekazywać wątpliwości związane z funkcjonowaniem Uczelni.

Na kierunku wokalistyka studiują także studenci zagraniczni. Studenci zagraniczni mogą liczyć na kompleksowe oraz różnorodne wsparcie, a przede wszystkim pomoc ze strony pracowników administracji i Władz Uczelni. Z wszelkimi problemami czy wątpliwościami studenci zagraniczni mogą zgłaszać się także do Samorządu Studenckiego, funkcjonującego na Akademii. Uczelnia gwarantuje studentom zagranicznym dostęp do wszystkich potrzebnych informacji w języku angielskim. Uczelnia umożliwia także korzystanie z infrastruktury, instrumentów oraz sieci wi-fi. Informacje, dotyczące pomocy studentom z zagranicy oraz dokumenty i dane kontaktowe publikowane są na stronie internetowej, a także dostępne w formie bezpośredniej u poszczególnych pracowników Uczelni, czy

poprzez kontakt mailowy i telefoniczny z administracją Uczelni. Studenci zagraniczni, w ramach wsparcia, mogą również starać się o przeprowadzenie wybranych egzaminów i zaliczeń w języku obcym, w tym egzaminów dyplomowych i pracy dyplomowej.

Studenci kierunku wokalistyka mają zapewnione wsparcie również w postaci możliwości skorzystania z indywidualizacji procesu kształcenia. Indywidualizacja ma na celu dopasowanie programu studiów do indywidualnych potrzeb poszczególnych studentów. Kierowana jest przede wszystkim do studentów wybitnych, studentów z niepełnosprawnościami, studentów wychowujących dzieci czy studentów kształcących się na kilku kierunkach studiów. Studenci korzystający z indywidualizacji mogą liczyć również na wsparcie merytoryczne, a także indywidualną opiekę dydaktyczną, artystyczną i naukową dostosowaną do ich potrzeb.

W sytuacjach delikatnych, a także w sprawach problematycznych studenci kierunku wokalistyka mogą liczyć na wsparcie ze strony Władz Uczelni, Władz Wydziału oraz Władz Kierunku. Skargi i wnioski studenci mogą zgłaszać w formie pisemnej, mailowej, a także podczas spotkań z poszczególnymi pracownikami Uczelni. Skargi i wnioski studenci mogą kierować do pracowników badawczo-dydaktycznych, pracowników administracji, Dziekanów, Prorektorów oraz Rektora, a także przedstawicieli Samorządu Studenckiego. Skargi i wnioski studenci mogą również składać do powołanego przez Rektora Pełnomocnika Rektora ds. Osób z niepełnosprawnościami. Studenci kierunku mogą skorzystać również ze wsparcia Uczelni poprzez dostępne konsultacje psychologiczne. Konsultacje kierowane są zarówno do całej społeczności studenckiej, jak i do osób dotkniętych różnego rodzaju przemocą. W trakcie konsultacji studenci mogą poruszać sprawy prywatne, a także wszystkie sytuacje delikatne i problematyczne.

Na Uczelni funkcjonuje polityka antydyskryminacyjna i antymobbingowa Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Celem polityki jest usystematyzowanie procedur postępowania w przypadku różnego rodzaju dyskryminacji. Polityka określa konkretną procedurę reagowania na sytuacje naruszenia bezpieczeństwa. Dzięki tej polityce możliwe jest wspieranie studentów i reagowanie w przypadkach naruszenia ich bezpieczeństwa. Treść procedury jest ogólnodostępna w Biuletynie Informacji Publicznej Akademii. Rekomenduje się jednak szersze informowanie o możliwościach reagowania w sytuacjach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa. Studenci Akademii na początku roku mają również obowiązek uczestniczenia w szkoleniu z Praw i Obowiązków studenta, podczas którego omawiane są najważniejsze kwestie związane z funkcjonowaniem Uczelni, uwzględniając również szeroko rozumiane bezpieczeństwo.

Na Akademii prowadzone są działania umożliwiające studentom umiędzynarodowienie kształcenia poprzez udział w wymianach międzynarodowych. Studenci kierunku mogą skorzystać z wyjazdów na zagraniczne uczelnie w ramach programu Erasmus+ czy programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej - NAWA. Oprócz możliwości zewnętrznych w postaci kontaktu z zagraniczną kulturą, Uczelnia organizuje także inicjatywy mające na celu umiędzynarodowienie i wzbogacenie kształcenia. Akademia prowadzi działania o charakterze międzynarodowym, takie jak na przykład koncerty, konferencje, kursy, warsztaty czy konkursy. W opisanych inicjatywach udział biorą również studenci i nauczyciele akademicki z zagranicy. Akademia zachęca studentów także do wyjazdów na wydarzenia o charakterze międzynarodowym, wspierając ich finansowo.

Studenci mogą korzystać także ze wsparcia pracowników badawczo-dydaktycznych poprzez kontakt z nauczycielami akademickimi w trakcie cotygodniowych konsultacji. Informacje o dyżurach studenci otrzymują od poszczególnych pracowników podczas pierwszych zajęć. Konsultacje prowadzone są

terenie Uczelni w formie stacjonarnej. Studenci mogą kontaktować się z prowadzącymi również w formie online oraz poprzez kontakt telefoniczny i mailowy. Studenci mogą także omawiać swoje sprawy po zajęciach z poszczególnymi prowadzącymi. Najczęściej jednak studenci korzystają z pomocy Dziekana oraz opiekuna kierunku odpowiedzialnego za studentów wokalistyki. Opiekun wspiera studentów oraz pomaga w rozwiązywaniu grupowych, a także indywidualnych problemów.

Na kierunku wokalistyka studenci mogą także skorzystać ze wsparcia pracowników administracji. Dotyczy ono spraw takich jak informowanie na temat procesu kształcenia, pomocy finansowej, a także pozyskiwania różnego rodzaju dokumentów potrzebnych w trakcie studiowania. Dane kontaktowe do poszczególnych pracowników administracji znajdują się na stronie internetowej Uczelni. Studenci mogą kontaktować się z pracownikami administracji w formie telefonicznej, mailowej oraz bezpośrednio, na terenie Akademii. Za pomoc studentom odpowiadają przede wszystkim pracownicy Dziekanatów oraz Działu Nauczania i Spraw Studenckich. Studenci mogą otrzymać tam wszystkie potrzebne informacje, a w indywidualnych sprawach przekierowywani są do innych pracowników Uczelni.

Na Akademii funkcjonuje Samorząd Studencki. Działania Samorządu kierowane są przede wszystkim do społeczności studenckiej. Studenci działający w Samorządzie biorą czynny udział w inicjatywach prowadzonych przez uczelnię. Samorząd tworzy wydarzenia także indywidualnie i kieruje je przede wszystkim do społeczności studenckiej. Samorząd organizuje wiele inicjatyw artystycznych o charakterze integracyjnym, kulturalnym, społecznym czy naukowym. Są to wydarzenia organizowane przez Samorząd, lecz także współorganizowane z jednostkami Uczelni. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego są także członkami różnych gremiów Akademii takich jak Senat, Rady Wydziałów, Komisja ds. Jakości Kształcenia, Rada Programowa i innego typu komisje Uczelni. Dzięki obecności studentów w poszczególnych gremiach, mają oni bezpośredni wpływ na jakość kształcenia, ewaluację pracy Uczelni, a przede wszystkim jej rozwój. Samorząd wspierany jest przez Władze Uczelni dzięki własnej infrastrukturze oraz finansom. Przedstawiciele Samorządu są w stałym kontakcie ze studentami Akademii w celu wspierania społeczności studenckiej. W przypadku spraw problematycznych studenci Akademii mogą zwracać się do przedstawicieli Samorządu. Należy zwrócić uwagę, że bardzo wielu członków Samorządu studiuje właśnie na kierunku wokalistyka.

Studenci Wydziału Wokalnego działają w wielu kołach naukowych Uczelni. Są to między innymi Studenckie Koło Artystyczno-Naukowe Wokalnej Muzyki Dawnej, Studenckie Koło Naukowe Muzykoterapii czy Koło Artystyczno-Naukowe Chóru Kameralnego. Działania te mają charakter międzywydziałowy. Przedstawiciele kół uczestniczą w różnorodnych spotkaniach, lekcjach mistrzowskich, warsztatach, konferencjach czy konkursach, związanych nie tylko z kierunkiem wokalistyka. W ramach międzywydziałowych działań kół studenci kierunku wokalistyka mogli na przykład wykonać utwory stworzone przez studentów kompozycji w ramach działań Koła Naukowo-Artystycznego Kompozycji i Teorii Muzyki. Studenci, dzięki działaniom w kole naukowym, mogą rozwinąć swoją wiedzę oraz umiejętności. Koła otrzymują wsparcie ze strony władz kierunku w postaci opiekunów, którzy sprawują nadzór merytoryczny, artystyczny oraz naukowy nad ich działaniami. Koła naukowe mogą również liczyć na wsparcie materialne umożliwiające działania oraz rozwój.

Uczelnia prowadzi monitoring wsparcia kierowanego do studentów, jakości kształcenia oraz ogólnego funkcjonowania Akademii. Działania te mają na celu ewaluację oraz ulepszenie szeroko pojętego funkcjonowania Uczelni, a przede wszystkim udoskonalenie kształcenia. Monitoring prowadzony jest przy konsultacjach z Samorządem Studenckim. Na Akademii istnieje możliwość oceny zajęć

dydaktycznych oraz pracowników naukowo-dydaktycznych. Uczelnia przeprowadza również ankietę, dotyczącą jakości kształcenia, efektywności kształcenia, oceny przygotowania studentów do przyszłej pracy zawodowej, a także oceny własnych kompetencji zawodowych i społecznych, oceny programu uczenia się w kategoriach nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w ramach całego cyklu studiów oraz jakości funkcjonowania Uczelni. Biuro Karier w ostatnim czasie przeprowadziło również ankietę, dotyczącą oczekiwań studentów i doktorantów Akademii. Informacje na temat możliwości wypełnienia ankiet przekazywane są mailowo, udostępniane są na stronie internetowej Akademii oraz przekazywane są bezpośrednio przez społeczność akademicką. Na Uczelni istnieje także, równie skuteczny, nieformalny sposób monitoringu, który umożliwia bezpośrednie zgłaszanie problemów do pracowników badawczo-dydaktycznych, pracowników administracji, opiekuna kierunku, Dziekana, Pełnomocników, Prorektorów, Rektora, poszczególnych komisji, czy do przedstawicieli Samorządu Studenckiego. Wszystkie wątpliwości studenci mogą przekazywać bezpośrednio, telefonicznie, mailowo bądź w formie podań. Przedstawiciele Samorządu są również członkami wielu gremiów Uczelni, gdzie mogą przekazywać zgłoszone im sprawy, dotyczące funkcjonowania Uczelni, pracowników, a także jakości kształcenia. Należy przede wszystkim zwrócić uwagę na wiele widocznych zmian wprowadzonych na podstawie sugestii studentów. Jedną ze zmian w programach studiów jest na przykład dodanie, na prośbę studentów, zakresu charakterystyki oraz makijażu do zajęć ruchu scenicznego - czynników koniecznych w przyszłej pracy studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Akademia zapewnia studentom kierunku wokalistyka wszechstronne i kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia oraz w osiąganiu efektów uczenia się. Uczelnia gwarantuje dostęp do różnorodnego wsparcia na płaszczyznach takich jak artystyczna, naukowa, dydaktyczna, materialna czy socjalna. Studenci mogą skorzystać ze wsparcia organizacyjnego w postaci indywidualizacji procesu kształcenia oraz liczyć na wsparcie we wszystkich indywidualnych sprawach związanych z procesem kształcenia. Akademia przygotowuje studentów do owocnego wejścia na artystyczny rynek pracy oraz do efektywnego budowania kariery zawodowej poprzez przedsięwzięcia, wzbogacające proces kształcenia. Kształcenie prowadzone na kierunku dostosowane jest do wszelkich grup studentów takich jak: studenci stacjonarni, z niepełnosprawnościami, wybitni czy zagraniczni. Studenci mogą skorzystać ze wsparcia poprzez bezpośredni, lecz także pośredni kontakt z pracownikami zarówno naukowo-dydaktycznymi, administracyjnymi oraz z władzami Akademii. Na Akademii Muzycznej funkcjonuje Samorząd Studencki oraz koła naukowe, w których działaniach biorą udział również przedstawiciele kierunku wokalistyka. Studenci mogą rozwijać nie tylko swoje artystyczne umiejętności, lecz także predyspozycje naukowe, a przede wszystkim wzbogacać swoje kształcenie dzięki wsparciu Uczelni we wszystkich pozaprogramowych działaniach. Władze Jednostki dbają o jakość kształcenia, prowadząc regularny monitoring.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Uczelnia prowadzi realny monitoring jakości wsparcia poprzez regularne spotkania Samorządu Studenckiego z Władzami Jednostki. Samorząd ma realny wpływ na ewaluację i ulepszanie jakości wsparcia poprzez omawianie z odpowiednimi pracownikami Uczelni zgłaszanych przez studentów skarg, pomysłów, potrzeby czy opinii. Władze reagują na sugestie otwarcie, zawsze działając prostudencko.
2. Uczelnia umożliwia studentom realizowanie zajęć dodatkowych w dowolnie wybranym wymiarze. Za zgodą Dziekana studenci mogą uczestniczyć we wszystkich wybranych fakultetach bez konieczności dodatkowych opłat. Dzięki tej praktyce studenci mogą doskonalić swoje umiejętności oraz osiągać jak najwyższe wyniki, zyskując bogatsze kompetencje.
3. Studenci kierunku wokalistyka mają możliwość interdyscyplinarnego rozwoju dzięki działaniom prowadzonym przez Biuro Karier. Biuro, dzięki współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym umożliwia studentom rozwój na płaszczyźnie przedsiębiorczej oraz uczy współpracy z partnerami, a także organizowania inicjatyw czy zarządzania swoimi predyspozycjami i umiejętnościami.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Akademia Muzyczna we Wrocławiu zapewnia publiczny dostęp do informacji o funkcjonowaniu Uczelni (w tym kierunku wokalistyka), programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach poprzez strony internetowe Uczelni, które są głównym źródłem informacji o toku studiów i procesie kształcenia. Strony internetowe Uczelni skonstruowane zostały w sposób prosty i logiczny umożliwiając wyszukanie niezbędnych informacji kandydatom na studia, studentom, doktorantom i pracownikom - również osobom z niepełnosprawnościami (w tym informacje dotyczące: celu kształcenia, kompetencji oczekiwanych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się). Dostępne są także informacje z zakresu uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się, a także informacje związane z bieżącą oraz planowaną działalnością artystyczną i naukową Uczelni.

Informacje te są precyzyjnie, bardzo trafnie sformułowane przekazując w sposób syntetyczny podstawową wiedzę na temat obranej koncepcji procesu kształcenia a zawarte treści specyficzne dla charakteru nauczania na kierunku artystycznym, spełniają zarazem kryteria obowiązujące na kierunkach o profilu ogólnoakademickim. Prowadzone jest także kalendarium imprez artystycznych i konferencji naukowych. Swoje zakładki mają organizacje studenckie, w tym koła artystyczno-naukowe działające w Uczelni. Dla obcokrajowców przeznaczona jest wersja anglojęzyczna strony. Obie wersje – dostosowane także do potrzeb osób niedowidzących - są czytelne, przejrzyste i pozwalają korzystać z zawartych informacji w sposób intuicyjny. Treści przeznaczone dla poszczególnych grup

odbiorców ujęte zostały w zakładkach – Kandydat, Student, Pracownik. Zawarte na stronie informacje są na bieżąco aktualizowane i uzupełniane przez administratora strony (Biuro Promocji i Organizacji Imprez), uwzględniając zgłaszane przez studentów, nauczycieli akademickich i osoby spoza Akademii uwagi i sugestie, a także wyniki przeprowadzanych ankiet.

W czasie trwania pandemii Covid-19 strona internetowa pełniła bardzo istotną funkcję informacyjną dotyczącą funkcjonowania Uczelni. Na stronie głównej umieszczone zostały zakładki Zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych i przebywania na terenie Akademii oraz Koronawirus, w których prezentowano najważniejsze ogłoszenia dotyczące działalności Uczelni w czasie epidemii, zarządzenia i komunikaty Rektora oraz Rozporządzenia Rady Ministrów, Ministra Edukacji i Nauki a także Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Uczelnia prowadzi dostępny dla wszystkich zainteresowanych Biuletyn Informacji Publicznej, którego treść jest przystosowana także do odbioru przez osoby słabowidzące. W Biuletynie Informacji Publicznej znajduje się komplet dokumentów dotyczących funkcjonowania Uczelni w tym: statut, obowiązujące regulaminy, zarządzenia Rektora, zarządzenia Kanclerza oraz inne informacje wymagane przez przepisy prawa określone m.in. w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429). Ponadto w trybie dostępu do informacji publicznej każdy interesariusz może uzyskać dodatkowe informacje składając odpowiedni wniosek, którego wzór jest dostępny na stronie BIP. Wszystkie dokumenty dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej Uczelni, udostępniane są również w wersji papierowej w siedzibie Uczelni, a studenci mają do nich dostęp w Dziale Nauczania i Spraw Studenckich. Na kilka miesięcy przed rozpoczęciem egzaminów wstępnych na stronie internetowej umieszczany jest Informator dla kandydatów na studia, dostępny również w wersji papierowej w Dziale Nauczania i Spraw Studenckich. Jest on również przesyłany do Centrum Edukacji Artystycznej Regionu Dolnośląskiego oraz do szkół muzycznych Dolnego Śląska.

Poza informacjami w formie cyfrowej wiadomości dotyczące programów studiów, w tym m.in. planów studiów, rozkładów zajęć, harmonogramów sesji egzaminacyjnych czy godzin konsultacji są dostępne w formie papierowej jako ogłoszenia, afisze i plakaty w miejscach ogólnie dostępnych, takich jak tablice informacyjne na terenie Akademii. Programy studiów w formie drukowanej są również dostępne dla studentów i pracowników w Dziale Nauczania i Spraw Studenckich. Ponadto najistotniejsze informacje przekazywane są do dolnośląskich szkół muzycznych i instytucji kultury w wersji elektronicznej i drukowanej.

Jednostka wykorzystuje także inne, tradycyjne formy przekazu informacji, do których należy przede wszystkim organizowany co roku Dzień Otwarty Wydziału Wokalnego. W jego ramach kandydaci na studia mają okazję uczestniczyć w spotkaniach informacyjnych, lekcjach pokazowych, warsztatach zawodowych, prezentacjach studentów i wykładowców oraz indywidualnych konsultacjach z nauczycielami akademickimi. Mają również możliwość zapoznania się z wymaganiami stawianymi podczas praktycznych egzaminów wstępnych.

Studenci i nauczyciele akademicy posiadają indywidualne konta w systemie Verbis Dean's Office. Dzięki nim mają stały dostęp do komunikatów i ogłoszeń, uzyskiwanych ocen oraz korespondencji mailowej z wykładowcami oraz pracownikami Działu Nauczania i Spraw Studenckich. Komunikacja kadry ze studentami oparta jest na bezpośrednich relacjach nauczyciela akademickiego – studenta oraz przede wszystkim w ramach komunikacji elektronicznej, co w znaczącym stopniu ułatwia przepływ informacji. Studenci i wykładowcy tworzą aktywnie działające grupy społecznościowe dzięki komunikatorom internetowym, które umożliwiają szybki i skuteczny przepływ informacji pomiędzy jej uczestnikami. W ramach serwisów społecznościowych takich jak Facebook, Twitter oraz You Tube

realizowana jest także promocja Uczelni oraz ocenianego kierunku studiów, a także dokonuje się szybka i skuteczna wymiana informacji z różnymi grupami odbiorców. Absolwenci Uczelni w ramach rozmów doradczych i korespondencji mailowej mogą uzyskać informacje na temat możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zmian na lokalnym rynku pracy, kontaktów z pracodawcami oraz promocji zawodowej świadczonej przez Biuro Karier Akademii.

W Uczelni prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności i kompleksowości informacji o studiach oraz ich zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (w tym kandydatów na studia, studentów i pracowników), za które odpowiedzialne są poszczególne jednostki, w tym Dział nauczania oraz Biuro promocji i organizacji imprez. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili, że wszystkie informacje związane z tokiem studiów oraz wszystkie niezbędne dokumenty są dla nich dostępne, przejrzyste i aktualne.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia standardowy publiczny dostęp do kompleksowej informacji nt. programu studiów i procesu kształcenia zarówno dla interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych (kandydaci na studia, studenci, doktoranci, pracownicy). Podstawowym środkiem przekazu informacji jest strona internetowa, na której można znaleźć niezbędne informacje dotyczące procesu nauczania. W celu sprawnej komunikacji nt. spraw bieżących, jednostki Uczelni komunikują się między sobą poprzez portale społecznościowe m.in. Facebook, Twitter. Poza informacjami w formie elektronicznej, wybrane informacje dotyczące toku studiów upowszechniane są w formie papierowej na tablicach informacyjnych. Informacji zwrotnych o jakości funkcjonowania systemu dostępności do informacji publicznej dostarcza ankietyzacja studentów, a także zbieranie opinii i postulatów od absolwentów, kadry, studentów i interesariuszy zewnętrznych. Podsumowując, publiczny dostęp do informacji na ocenianym kierunku studiów należy uznać za kompleksowy. Przekazywane informacje są zrozumiałe oraz zgodne z potrzebami różnych grup odbiorców. Podkreślić należy wysoką skuteczność w przekazywaniu informacji kandydatom na studia poprzez organizację Dni otwartych, udział w targach edukacyjnych oraz promocję Uczelni w mediach zewnętrznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu studiów, a także udział w tych procesach interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, są określone w uczelnianych przepisach dotyczących jakości kształcenia. Zasady jego funkcjonowania oraz procedury monitorowania i ciągłego doskonalenia reguluje Zarządzenie nr 11/2014 Rektora z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie doskonalenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (z późniejszymi zmianami: Zarządzenie nr 34/2015 z dnia 27 października 2015 r. i Zarządzenie nr 20/2017 z dnia 12 maja 2017 r.). W Zarządzeniu tym zostały określone zadania Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UZZJK), któremu przewodniczy Prorektor ds. studenckich i dydaktyki. Ponadto, w Uczelni powołane zostały Wydziałowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na Wydziale Wokalnym powołany został także, przez Dziekana, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, którego zadaniem jest m.in. realizacja zadań wynikających z postanowień UZZJK, a także monitorowanie jakości kształcenia poprzez ustalanie własnych procedur służących stałej kontroli poziomu prowadzonych zajęć i uzyskiwanych efektów uczenia się. Zatwierdzanie oraz zmiany programu studiów dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Programy studiów uchwalane są przez Senat Akademii na podstawie obowiązujących przepisów prawa po uzyskaniu opinii właściwej Rady Wydziału. System kontroli jakości kształcenia obowiązujący w Uczelni ma strukturę warstwową. Pierwszym poziomem są katedry i zakłady, które weryfikują programy studiów i sposoby ich realizacji, monitorują rozwój kadry dydaktycznej i jeśli jest to konieczne zgłaszają Dziekanowi potrzeby i sugestie. Poziom drugi to Rady Wydziałów, które w większym gronie pracują m.in. nad jakością kształcenia. Regularnie prowadzone przeglądy efektów uczenia się oraz programów studiów zaowocowały rozszerzeniem kompetencji zakresów specjalnościowych ocenianego kierunku. W ramach zadań projektu POWER z inicjatywy grupy nauczycieli akademickich, studentów i wskazań pracodawców, zaplanowano, opracowano i uruchomiono na studiach drugiego stopnia na kierunku wokalistyka zakres *śpiew historyczny*, jakiego nie prowadziła do tej pory żadna uczelnia muzyczna w Polsce. W ramach zadania zrealizowano oprócz zajęć dydaktycznych, prowadzonych przez wybitnych specjalistów, zakup niezbędnych materiałów dydaktycznych, takich jak: literatura (materiały nutowe), stroje/kostiumy historyczne, instrumenty oraz wydanie płyty przy współudziale studentów. Zakres *śpiew historyczny* obejmuje nowe elementy dydaktyki w formule dotychczas nie realizowanej przez Akademię. Działania planowane w ramach zadania zakładały zorientowanie i dostosowanie oferty dydaktycznej Uczelni do wymogów i potrzeb rynku pracy. Ze względu na konieczność uzyskania przez studentów szerokich kompetencji w poszczególnych zakresach specjalności wprowadzono obowiązkowy *lektorat języka włoskiego*, natomiast do wyboru – *lektorat języka angielskiego* lub *niemieckiego*. Od toku studiów rozpoczynającego się w roku akademickim 2022/2023 wprowadzono obowiązkowo: *fonetykę języków: francuskiego, hiszpańskiego i rosyjskiego* uwzględniając narzędzia i techniki kształcenia na odległość. W związku ze specyfiką zakresu *śpiew historyczny*, student obowiązkowo realizuje *podstawy języka łacińskiego*. Znacząco rozszerzono także ofertę zajęć aktorskich. Do innowacji dydaktycznych zaliczyć należy zrealizowanie kilku projektów artystycznych (nagrania na płytach CD i DVD), przedstawiających opracowania

zapomnianych i dotychczas nie zarejestrowanych dzieł kompozytorów polskich. Umożliwiło to studentom zapoznanie się z pracą w nowoczesnym studio nagraniowym przed mikrofonem i kamerą. Szereg wprowadzonych zmian wynikał z dokonywanych analiz rynku pracy, propozycji grona nauczycieli akademickich i studentów, a także interesariuszy zewnętrznych. Podstawowym narzędziem do gromadzenia opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie programu studiów i jakości nauczania jest proces cyklicznej ankietyzacji. W Uczelni prowadzonych jest 10 typów ankiet w tym:

- ankieta oceny działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego – dla studentów;
- ankieta oceny efektywności kształcenia w Uczelni – w kategoriach nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych - w ramach zajęć – dla studentów;
- ankieta oceny programu studiów, w kategoriach nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz jakości funkcjonowania Uczelni - dla studentów;
- ankieta dotycząca wymiaru nakładu pracy przeznaczonego na kształcenie w ramach zajęć – dla studentów;
- ankieta oceny poziomu przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy – dla studentów;
- ankieta ewaluacyjna warsztatów/wykładów prowadzonych w ramach projektów;
- ankieta dotycząca oceny jakości funkcjonowania Uczelni – dla pracowników Akademii;
- ankieta oceny efektywności kształcenia w Uczelni – w kategoriach nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych – dla absolwentów;
- ankieta badanie losów zawodowych absolwentów Akademii;
- ankieta oceny efektywności kształcenia w Akademii w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów – dla zarządzających i pracodawców realizujących działania w obszarze kultury.

Doskonalenie programu studiów realizowane jest poprzez analizę wyników ankiet i wyciąganie stosownych wniosków. Problematyka ta jest podejmowana na posiedzeniach WZZJK, a następnie przedstawiana i omawiana na posiedzeniach Rady Wydziału. Wnioski prezentowane są na posiedzeniu UZZJK i są podstawą do weryfikacji określonych procedur w ramach WSZJK. Istotnym elementem doskonalenia jakości procesu dydaktycznego jest ocena działalności dydaktycznej poszczególnych nauczycieli akademickich. W skład tej oceny wchodzi m.in. hospitacje przeprowadzane na zajęciach, zaliczeniach zajęć oraz egzaminach, a także ankieta skierowana do studentów Akademii, której wyniki są jednym z czynników wpływających na okresową ocenę nauczycieli akademickich kierunku. Uczelnia przedstawiła szczegółową dokumentację w tym zakresie (protokoły hospitacji zajęć i zaliczeń, protokoły Uczelnianego i Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, wnioski ze spotkań z pracodawcami, opracowane wyniki przeprowadzanych ankiet). Należy więc podkreślić, iż systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Poprawie jakości kształcenia służą także spotkania z grupą pracodawców reprezentowanych przez dyrektorów instytucji kultury i szkół muzycznych z Wrocławia i regionu, których problematyka dotyczyła oczekiwań środowiska oraz zapotrzebowania artystycznego i dydaktycznego na rynku pracy.

Po przeprowadzonej analizie należy stwierdzić, iż nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określony został w sposób przejrzysty, a zatwierdzanie czy zmiany programu studiów dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Systematycznie przeprowadzana jest ocena programu studiów (z udziałem interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych) obejmująca: efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności

z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Jakość kształcenia podlega także systematycznej zewnętrznej i obiektywnej ocenie poprzez udział studentów i zespołów w krajowych i międzynarodowych konkursach i festiwalach, a uzyskiwane przez nich nagrody potwierdzają wysoki poziom kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Szczególną formą oceny zewnętrznej jest poddanie Akademii Muzycznej we Wrocławiu akredytacji międzynarodowej i uzyskanie w roku 2020 Międzynarodowego Certyfikatu Akredytacji Instytucjonalnej nadany przez Zarząd Europejskiej Komisji Akredytacyjnej MusiQuE – Music Quality Enhancement. Wysoką jakość kształcenia potwierdzają także wcześniejsze pozytywne oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wprowadzone procedury związane z systemem zapewnienia właściwej jakości kształcenia odpowiadają potrzebom kierunku i są prowadzone wzorcowo. Przyjęte rozwiązania są przedmiotem stałej analizy i prognozują dalsze prawidłowe funkcjonowanie tego systemu.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W jednostce, w której realizowany jest oceniany kierunek studiów zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Interesariusze wewnętrzni (Władze Jednostki, nauczyciele akademicy, studenci) oraz zewnętrzni (absolwenci, pracodawcy) mają stworzone możliwości uczestniczenia w projektowaniu, zatwierdzaniu, monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu studiów. Odbywa się to zarówno podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, spotkań grup roboczych dotyczących prac nad modyfikacjami zajęć, jak również poprzez kontakty osobiste (głównie z grupą pracodawców i absolwentów). Studenci uczestniczą w ankietyzacji, a wyniki ankiet są znane studentom i prowadzącym zajęcia. Nauczyciele akademicy i studenci potwierdzili na spotkaniach, że mają zapewniony dostęp do informacji nt. programu studiów i realizacji procesu kształcenia, a przekazywane informacje są uaktualniane na bieżąco, zrozumiałe oraz zgodne z ich potrzebami. Wpływ studentów na monitorowanie oraz przegląd programu studiów jest oparty na regularnym dialogu pomiędzy przedstawicielami samorządu studentów i Władzami Jednostki, ale także poprzez obecność przedstawicieli studentów w Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Monitorowanie programów studiów, zasad dyplomowania, warunków rekrutacji przebiega w sposób ciągły. Inspiracje do zmian w zakresie podnoszenia jakości kształcenia płyną z kilku źródeł. Uczelnia

skutecznie odpowiada na zapotrzebowanie studentów, potrzeby rynku, obserwacje nauczycieli, absolwentów i osób współpracujących w ramach praktyk.

Wysoką jakość kształcenia potwierdzają wcześniejsze pozytywne oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, nagrody uzyskane przez studentów ocenianego kierunku studiów uzyskane podczas krajowych i międzynarodowych konkursów wykonawczych oraz poddanie Akademii Muzycznej we Wrocławiu akredytacji międzynarodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Uzyskanie przez Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu – jako jedynej uczelni artystycznej w Polsce – Akredytacji Międzynarodowej nadanej przez MusiQuE (Music Quality Enhancement) – europejski organ zajmujący się ewaluacją wyższego szkolnictwa muzycznego.
2. Cykliczne przeprowadzanie wielu rodzajów ankiet dotyczących oceny efektywności kształcenia w wielu aspektach adresowanych do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz wykorzystywanie ich wyników w doskonaleniu jakości kształcenia, a także projektowaniu i wprowadzaniu nowych zakresów specjalności.

Zalecenia

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Członkowie zespołu złożyli oświadczenia o niżej zaprezentowanej treści.

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....
(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl